

Delu in delavcem večjo veljavo!

Prvi dan v najlepšem mesecu je naš. Celo več – dva dneva praznuje delo, praznuje delavska solidarnost, praznujemo sindikati.

Praznik dela nas združuje v upanju, da bo delo dobilo večjo veljavo. Da bo delo imel vsakdo, ki želi delati. Da bo delo omogočalo človeka vredno, dostojno življenje prav vsakomur, ki mu življenje ni naklonilo sreče, da bi brez dela živel v svetu, ki ne pozna dela in ne skrbi, kako preživeti dan za dnevom, mesec za mesecem.

Prvi maj je tudi praznik, ko sindikati ponovno izrečemo zahteve in opozorila tistim, ki najbolj krojijo usodo našega delavstva.

Kaj zahtevamo od države?

Državni zbor mora pokazati več poslušnosti za socialno partnerstvo in za sindikate. Sindikati nismo ne nasprotniki in še manj sovražniki državnega zbora. Sindikati smo legitimne in legalne organizacije delavk in delavcev, katerih podlaga so ustava in mnoge mednarodne pogodbe, ki jih je ratificirala Slovenija. V državah Evropske unije se krepi socialni dialog kot normalna sestavina parlamentarnih demokracij. Slovenija ne sme in ne more biti izjema. Stereotipi o sindikatih, ki so se rodili pred dvajsetimi leti, ne smejo krojiti odnosa državnega zbora do zdajšnjih sindikatov, ki niso podobni svojim predhodnikom.

Država bi morala storiti neprimerno več za graditev Slovenije kot pravne in socialne države. Krivice, storjene delavcem zlasti zaradi nespoštovanja kolektivnih pogodb, odločno prepočasi odpravlja.

In kakšne so naša zahteve do delodajalcev?

Ne skrbite zgolj za povečevanje dobičkov. Gospodarske družbe, zavodi, ustanove so v prvi vrsti v njih zaposleni ljudje, ki imajo pravico živeti vse boljše, ne pa zgolj živeti in preživeti; tudi ne živeti iz dneva v dan v strahu, da bodo izgubili delo. Vaše poslovne odločitve morajo biti take, da bodo ohranjale delovna mesta in tudi odpirale nova, ki bodo zaradi visoke nove dodane vrednosti omogočala

boljši zaslužek zaposlenih in ne le visoke dobičke lastnikov kapitala.

Vsem želim lep praznik dela z željo, da bi delo in delavci pri nas dobili večjo veljavo.

Mag. Dušan Semolič, predsednik ZSSS

Pred nami sta dva praznična dneva, 27. april, dan upora, in 1. maj, praznik dela. Preživite ju praznično.

Uredništvo

Območne organizacije ZSSS vabijo na prvomajske prireditve

Dolenjska in Bela krajina

Debenec – 1. maja ob 11. uri, slavnostni govornik Sandi Bartol, sekretar SDTS; kulturni program, podelitev priznanj.

Na predvečer kresovanje v Žabji vasi pri Novem mestu in na Smuku na Gorjancih.

Območna organizacija ZSSS Gorenjske

Križna gora – 1. maja ob 11. uri, slavnostni govornik Blaž Kavčič, poslanec državnega zbora, kulturni program.

Poljane nad Jesenicami – 1. maja ob 11. uri, slavnostni govornik Vlado Dimovski, minister za delo.

Območna organizacija ZSSS Ptuj

Gasilski dom na Ptuj – 30. aprila ob 19. uri, slavnostni govornik Milan Utroša, sekretar ZSSS; družabno srečanje s kresovanjem in ognjemetom.

Območna organizacija ZSSS Zasavje

Hrastnik – v Prapretnem – 30. aprila ob 19. uri.

Trbovlje – na strelišču na Kipah – 30. aprila ob 19. uri.

Zagorje – na Plešah – 1. maja ob 11. uri. Delavske godbe na pihala bodo v vseh treh občinah odigrale budnice.

Tradicionalni prvomajski pohodi na zavske planinske postojanke: Kum, Mrzlico, Kal, Čemšeniško planino, Gore itd.

Območna organizacija ZSSS Podravja

Trg svobode v Mariboru od 9. do 10. ure na protestno zborovanje SKEI.

Snežni stadion pod Pohorjem – ob 11. uri, slavnostni govornik Boris Sovič, župan Mestne občine Maribor, kulturni in zabavni program.

Ormož – Jeruzalem – 1. maja ob 11. uri, slavnostni govornik Milan Utroša, sekretar ZSSS, kulturni in zabavni program.

Območna organizacija ZSSS Velenje

Graška gora – 1. maja ob 11. uri, slavnostni govornik Bojan Hribar, sekretar Sindikata VIR Slovenije, kulturni, rekreacijski in zabavni program.

Nazarje – 26. in 27. aprila od 19. do 19. ure maraton – 24 ur malega nogometa.

Območna organizacija ZSSS Koroške

Kremžarica – 1. maja ob 11. uri.

Ivarško jezero – 1. maja ob 12. uri, slavnostni govornik Dušan Semolič, predsednik ZSSS, kulturni in zabavni program.

Košenjaki – 1. maja ob 11. uri, organizira planinsko društvo Dravograd.

Župank – 1. maja ob 11. uri.

Območna organizacija ZSSS Domžale

Vir pri Domžalah – 30. aprila, tradicionalno srečanje s kulturnim in zabavnim programom ter kresovanjem in ognjemetom.

Območna organizacija ZSSS Celje

Resevna – 1. maja ob 11. uri, pozdravni govor Franci Klepej, sekretar v OO ZSSS Celje, kulturni program.

Celjska koča – 1. maja ob 11. uri, pozdravni govor Marjan Barl, sekretar Sindikata KNG, kulturni program.

Šmohor – 1. maja ob 11. uri, pozdravni govor Andrej Mavri, predsednik sindikata TIM Laško, kulturni program.

Šmiglova zidanica – 1. maja ob 11. uri, pozdravni govor Ladislav Kaluža, sekretar območne organizacije ZSSS Celje, kulturni program.

Območna organizacija ZSSS Pomurja

Trg zmage v Murski Soboti – 30. aprila ob 19. uri, slavnostni govornik Danilo Šipoš, sekretar OO ZSSS Pomurje, kulturni program, družabno srečanje s kresovanjem.

Pri Radgonskem gradu, Gornji Radgoni

– 30. aprila ob 19. uri, slavnostni govornik Pavel Vrhovnik, sekretar v območni organizaciji ZSSS, družabno srečanje s kresovanjem.

Območna organizacija ZSSS Ljubljane in okolice

Rožnik – 30. aprila ob 21. uri, pozdravni govor Dušan Semolič, kresovanje, zabavni program.

Rožnik – 1. maja ob 10. uri, slavnostni govornik podžupan Anton Colarič, zabavni program.

Območna organizacija ZSSS Posočja

Opatje selo na Krasu – 1. maja ob 15. uri, slavnostni govornik Borut Pahor, predsednik državnega zbora; kulturni in zabavni program.

Območna organizacija ZSSS Posavje

Torek, 1. maja – budnice v vseh treh občinah, ob 10. uri srečanje v Šentvidu pri Čatežu, slavnostna govornika Vladislav Deržič, župan, in Marjan Urbanč, sekretar območne organizacije ZSSS.

Območna organizacija ZSSS Vipavske doline

1. maja na Predmeji, slavnostni govornik Miloš Pavlica, predsednik Delavske zveze; kulturni in zabavni program.

Zakon o delovnih razmerjih sprejet

Državni zbor je na seji 24. aprila sprejel zakon o delovnih razmerjih. Izglasoval je tudi vladin amandma, po katerem bodo delodajalci na predlog sindikata dolžni njegovim članom obračunavati članarino.

Regres določen

Pogajalci so se to sredo dogovorili, da bodo 26. aprila podpisali aneks dogovora o politiki plač. Urejal bo le višino letošnjega regresa za letni dopust, znašal pa bo najmanj 125.805 tolarjev in največ 70 odstotkov povprečne plače.

Jubilejna seja ekonomsko-socialnega sveta

Podpora zakonu o razmerjih plač v javnem sektorju

Ekonomsko-socialni svet je na jubilejni stoti seji obravnaval le predlog zakona o razmerjih plač v javnem sektorju. Njegovo vsebino in rezultate usklajevanj s sindikati je predstavil minister Rado Bohinc, ki je tudi odgovarjal na kritike in vprašanja. To, da je dogovor o obsegu usklajenosti podpisalo osem sindikatov, ki so sodelovali na pogajanjih, štirje pa ne, je ocenil za uspeh. Zakon bo omogočil odpravo nesorazmerij med plačami v različnih delih javnega sektorja (povzročili so jih zlasti dodatki), omogočil bo tudi pravičnejša razmerja med plačami primerljivih poklicev.

Na podlagi zakona bo treba najprej sprejeti kolektivno pogodbo za ves javni sektor in metodologijo razvrščanja v plačilne razrede. Nato bo treba podpisati še kolektivne pogodbe posameznih dejavnosti in nekaterih poklicev. Vse delo naj bi končali do novembra prihodnjega leta, da bi nova ureditev veljala že v začetku leta 2004. V štirih letih naj bi razpon med plačami z 1 : 12 zmanjšali na 1 : 10.

Drago Ščernjavič vodja koordinacije sindikatov negospodarstva, je povedal, da se je razprava na pogajanjih veliko bolj sukala o povečanju najvišjih plač in ne najnižjih. Menil je tudi, da je zakon sprejemljiv, saj bo omogočil izboljšanje sedanjih razmer. Pogajalci so se sestali kar štiridesetkrat. Različni sindikati so bili pri tem zelo različno aktivni, nekateri so bili ob koncu kar odsotni. Nesorazmerja bodo odstranjena, razlike v plačah

pa zmanjšane, meni Ščernjavič. SDDO si bo prizadeval, da bi bile razlike še manjše, na primer 1 : 8. Ta cilj bi lahko dosegli tudi tako, da bi plače z rastjo življenjskih stroškov usklajevali različno, višjim bi dodajali manj, nižjim pa več.

Cilje zakona je treba podpreti, je menil Brane Mišič. Za uresničitev zakona pa bi bilo boljše, če bi vseboval tudi orientacijska delovna mesta in še kakšno konkretno merilo. Razponi pri osnovnih plačah se mu zdijo previsoki, sredstva za nagrajevanje uspešnih delavcev pa premajhna. Kritičen do zakona je bil zlasti Branimir Štrukelj, menil je, da zakon za Sviz ni sprejemljiv, ker ne rešuje ničesar. Boris Mazalin pa je dejal, da je zakon prepozno prišel v ekonomsko-socialni svet in da se zato partnerji o njem ne morejo uskladiti.

Minister Bohinc je odgovoril, da je vlada za drugo branje na podlagi pogajanj s sindikati pripravila 37 amandmajev, za tretje branje pa še novih 21. Dosegli smo visoko soglasje z večino sindikatov, ciljati na absolutno soglasje bi bilo nerealno, je menil. Zavmil je tudi očitke, da bo vlada, če pogajanja o splošni kolektivni pogodbi in kolektivnih pogodbah dejavnosti in poklicev ne bodo uspešna, kar sama sprejela odločitve. Po njegovih besedah se bodo v takšnih primerih rokhi podaljšali, mogoča bo tudi arbitraž. Predstavniki

ministrstev so zatrjili, da vlada zdravnikom ne namerava popuščati. Za povečevanje plač v proračunu tudi ni nobenih možnosti.

Predsedujoči Miha Grah je na podlagi razprave ugotovil, da zaradi uveljavitve zakona o razmerjih plač v javnem sektorju ne sme priti do povečanja davčnih obremenitev. Zakon naj bi preprečeval sedanje razmere, ko lahko vsaka dejavnost ali poklic izsiljuje le zase. Proračun pa naj bi predvideval delitev le tistega, kar gospodarstvo lahko ustvari. Med javnim sektorjem in zasebnim gospodarstvom naj bi prišlo do razlikovanja tudi v tem, da bi plače v javnem sektorju rasle počasneje.

F. K.

V Evropo gremo zaradi več pravic

Metka Roksandić in Albert Vodovnik sta bila prejšnji teden gosta Centra Evropa. Predstavila sta evropski socialni model in vlogo sindikatov v njem. Govorila sta tudi o vključevanju slovenskih sindikatov v mednarodno delavsko gibanje. Poudarila sta, da smisel vstopanja v EU ni zmanjšanje, ampak povečanje pravic naših delavcev – tudi povečanje plač. Po besedah Roksandićeve je Evropska konfederacija sindikatov (EKS) edina reprezentativna sindikalna zveza v Evropski uniji. Vanjo je povezanih 74 nacionalnih zvez in enajst zvez panožnih sindikatov.

Ker so ji priznali reprezentativnost, se EKS dogovarja z delodajalci in z njimi sklepa sporazume, ki jih Evropska komisija predpiše kot direktive. Na ta način so nastale direktive o starševskem dopustu, delu s skrajšanim delovnim časom in delu za določen čas. Vse direktive pa so sestavni del evropskega pravnega reda.

F. K.

Sporočilo za javnost!

ZSSS je iz medijev obveščena, da bo po poročilu Mednarodnega monetarnega sklada Slovenija morala »zmanjšati delež plač v javnem sektorju in socialne transferje«, ker bo javno porabo »prilagodila novim stroškom, ki bodo povezani z Evropsko unijo in vstopom v Nato«.

V ZSSS smo bili vse doslej prepričani, da bi moral vstop Slovenije v mednarodne integracije prinesiti vsem državljanom Republike Slovenije višji življenjski standard in socialno varnost. Če ni tako, ne vidimo smisla vstopa v te integracije. Povezovanje Slovenije v mednarod-

ne integracije za svobodne sindikate ne sme povzročati nadaljnega socialnega razslojevanja njenih prebivalcev, ampak ravno obratno. Zato bomo v ZSSS proces pridruževanja Slovenije mednarodnim integracijam še naprej pozorno spremljali.

V ZSSS odločno poudarjamo, da ne bomo pristali na nobeno zmanjšanje socialnih transferjev zaradi vstopa naše države v evropske integracije. Trdno smo prepričani, da Evropska unija ni samo gospodarska in finančna, ampak tudi socialna unija in da mora Slovenija ob vstopu v njo ne samo zadržati sedanjo raven socialnih pravic, temveč jo še izboljševati. Na vsak poskus zmanjševanja socialnih transferjev in s tem povezanih pravic bomo zato v ZSSS odločno odgovorili z vsemi sredstvi sindikalnega boja.

Mag. Dušan Semolič, predsednik ZSSS

ZSSS bo izdala priročnik o zakonu o delovnih razmerjih

Državni zbor je ta teden sprejel novi zakon o delovnih razmerjih, kot so ga na pogajanjih uskladjali socialni partnerji. ZSSS je s svojimi predlogi in vztrajnimi pogajalci veliko vplivala na vsebino tega zakona. Predvidoma ju-

nija bo izdala tudi priročnik o njem, ki bo nepogrešljiv za slehernega sindikalnega zaupnika.

Avtor komentarja zakona je Gregor Miklič

Popravek

V prejšnji številki smo napačno napovedali, da bo 4. kongres SKEI 16. junija. Pravilni datum je sobota, 15. junija. Za napako se opravičujemo.

Prejemniki plaket Zveze svobodnih sindikatov Slovenije v letu 2002

Predsedstvo Zveze svobodnih sindikatov Slovenije je na seji 9. aprila 2002 obravnavalo predloge komisije za sindikalna priznanja in sprejelo

sklep o podelitvi plaket

Zveze svobodnih sindikatov Slovenije
v letu 2002:

Plakete Zveze svobodnih sindikatov Slovenije prejme šest posameznikov.

Mag. Dušan Semolič, predsednik ZSSS

Sandi Bartol,
sekretar Sindikata delavcev trgovine Slovenije

Sandi Bartol je po poklicu inženir organizacije dela. Svojo delovno kariero je začel v živilstvu, najprej kot delavec v proizvodnji, kasneje pa kot vodilni delavec. Vsa leta je skrbel za delavske pravice. Bil je med drugim predsednik bivšega občinskega sveta ZSS Škofja Loka. V prelomnem letu 1990 je bila tudi zaradi njegovih prizadevanj na Gorenjskem ustanovljena območna organizacija ZSSS, v katero se je kljub hudi konkurenci Sveta kranjskih sindikatov in KNSS vključilo 36.000 članov. Ker je želel svoje znanje preizkusiti tudi na širšem območju, je leta 1995 prevzel naloge sekretarja Sindikata delavcev trgovine Slovenije.

Čeprav se je zavedal, da ljudje od njega pričakujejo veliko, se ni ustrašil odgovornosti. Večine tistih, ki so mu zaupali, pa ni razočaral. Je namreč vedno dosegljiv vsem, ki so v stiski in potrebujejo njegovo pomoč.

Po letu 1995 so oživel območni odbori sindikata delavcev trgovine. Poskrbel je tudi za to, da je bila z delom in dosežki sindikata javnost sproti seznanjena. Sam je pripravil več člankov in strokovnih brošur.

Sodeloval je tudi v več pogajalskih skupinah sindikata in ZSSS. ZSSS je zastopal tudi v Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije (bil je predsednik upravnega odbora) in Svetu za poklicno izobraževanje.

Majda Celcer,
članica predsedstva Sindikata KNG

Majda Celcer je zaposlena v podjetju Prosan iz Ruš. Je dolgoletna sindikalna aktivistka in dosledna bojevnica za delavske pravice. Ker jo sodelavci cenijo, je že vrsto let predsednica sindikata v Prosanu.

Med ustanavljanjem Sindikata KNG se je zaradi zaupanja vanjo večina zaposlenih vključila v njen sindikat.

V času lastninske preobrazbe družbe si je prizadevala za ohranitev večine delovnih mest in bila pri tem uspešna. Po njeni zaslugi so v podjetju začeli hitro uporabljati kolektivno pogodbo dejavnosti.

Pod njenim vodstvom sindikat v podjetju učinkovito ščiti interese in pravice članov. Zaslužna je tudi za zdravo in

humano delovno okolje. Kot predsednica območnega odbora Sindikata KNG za Podravje si je prizadevala za njegovo samostojnost in učinkovitost. Prek tega odbora je vplivala na vsa sindikalna dogajanja v tem območju.

Je članica republiškega odbora Sindikata KNG in tudi predsedstva tega sindikata. Zaradi svoje vpetosti v Sindikat KNG na vseh ravneh je njen vpliv na njegov razvoj dokaj velik.

Alojz Klemenčič,
predsednik Sindikata KŽI v podjetju Kruh - Pecivo Maribor

Alojz Klemenčič je v podjetju Kruh - Pecivo zaposlen kot vodja pekarnice in slaščičarne.

Ker je že v mladih letih kazal izjemen čut za socialno pravičnost, so ga delavci kmalu izvolili v sindikalne organe. Leta 1970 je postal predsednik izvršnega odbora sindikata v podjetju in ga vodil vse do leta 1996. Bil je tudi član območnega in bivšega mestnega sindikalnega sveta v Mariboru. Že tretji mandat je član republiškega odbora Sindikata KŽI Slovenije.

Predlagal je ustanovitev pododbora pekov pri republiškem odboru KŽI in je ves čas njegov predsednik. V ospredje je postavljaj zlasti probleme v zvezi z nočnim delom pekov. Organiziral je posvet, na katerem je bil sprejet projekt obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja pekov. Dal je tudi pobudo

za sodelovanje s peki in mlinarji iz Avstrije in pri njih iskal izkušnje v zvezi z nočnim delom.

V svojem okolju je znan in cenjen kot dober organizator športnih iger. Bil je med pobudniki ustanovitve sveta delavcev v podjetju in član njegovega nadzornega sveta.

Aktiven je tudi v svoji krajevni skupnosti in mestu Maribor. Že drugi mandat je sodnik porotnik na delovnem sodišču v Mariboru.

Erika Vogrinčič - Barbarič,
bivša predsednica sindikata Mure

Erika Vogrinčič - Barbarič, po poklicu šivilja, je kontrolor v Muri, kjer dela že 29 let.

Ker je kot sindikalna zaupnica v Tovarni ženskih oblačil dobro zastopala interese delavcev, je bila izvoljena za predsednico sindikata Mure. Aktivna je bila tudi v republiškem odboru in drugih organih Stupisa.

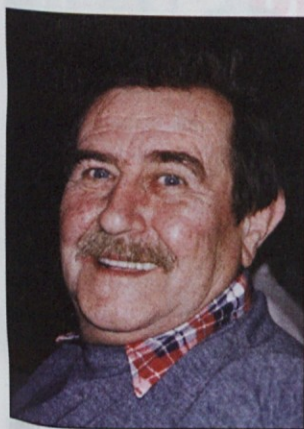
Ob tem, ko je krepila samostojnost in utrjevala Murin sindikat, je znala na višje ravni prenašati interese in zahteve članstva.

Z izostrenim socialnim čutom je znala prisluhniti delavcem. V sindikatu je razvijala timsko delo in medsebojno spoštovanje.

Za predsednico sindikata Mure je bila izvoljena še drugič, vendar se je zaradi boleznij tej funkciji odpovedala.

Tudi sindikalna aktivnost je verjetno vplivala na njeno zdravstveno stanje, zaradi katerega je njena delovna sposobnost zmanjšana.

Dolfi Potočnik,
predsednik Sindikata gos-
tinstva in turizma Slovenije
v Hotelu Toplice Bled

Dolfi Potočnik je vseskozi aktiven turistični delavec. Je tudi dolgoletni predsednik sindikata v Hotelu Toplice Bled, je predsednik območnega odbora SGIT za Gorenjsko in član predsedstva SGIT Slovenije.

Uspešen je bil zlasti pri uveljavljanju kolektivne pogodbe, še posebej pri presežkih ur in izračunavanju bolniškega nadomestila. Aktivno je sodeloval tudi pri pripravi priloge h kolektivni pogodbi dejavnosti, ki določa tipične poklice, še posebej hotelske.

Predsednik sindikata v podjetju je bil tudi med hudo krizo, v času slabih turističnih sezon in problemov, povezanih z denacionalizacijo. V tem času je moral kot predsednik veliko sodelovati z upravo in lastniki, pri čemer je bil zelo uspešen. Pri delu je bil uspešen tudi zaradi svojega pozitivnega pogleda na živ-

ljenje in ljudi, zaradi česar je lahko reševal tudi na prvi pogled nerešljive probleme. Dolfi Potočnik se letos poslavlja od aktivnega sindikalnega dela, saj se bo predvidoma upokojil.

Irena Pogorevc,
predsednica območnega
odbora Sindikata
Vir za Koroško

Irena Pogorevc je že od leta 1991, ko se je Sindikat Vir konstituiral, predsednica sindikata na Osnovni šoli Mislinja. Z izrazitim čutom za pravičnost se je vključevala v reševanje konkretnih problemov delavcev.

Kot predsednica območnega odbora je sodelovala tudi v delu sindikata v drugih zavodih na Koroškem. Ni je zaustavila niti konkurenca večinskega sindikata na področju vzgoje in izobraževanja. Zlasti po njeni zaslugi je Sindikat Vir na Koroškem ohranil svoje članstvo.

Zaradi svojega poklicnega in sindikalnega dela ima velik ugled med zaposlenimi. Aktivna je tudi v republiškem odboru sindikata, kjer opozarja na žgoče probleme delavcev. Tako vpliva na politiko sindikata in je zaslužna za njegovo uspešnost pri prizadevanjih za izboljšanje pravic zaposlenih.

Zaradi dolgoletnega dela v sindikatu pozna tudi probleme zaposlenih v drugih dejavnostih in se uspešno vključuje v aktivnosti ZSSS. Ima nesporne zaslugе za uspešno delo Sindikata Vir in ZSSS.

Berlusconi združil sindikate in opozicijo

V prvi splošni stavki, ki so jo italijanski sindikati organizirali po dvajsetih letih, je sodelovalo 15 do 20 milijonov ljudi. Sodelovalo je tudi veliko mladih (študentje in dijaki), kar je presenetljivo, saj je Berlusconi želel starejšo generacijo sprejeti z mladimi. Pred stavko je nenehno ponavljal, da je treba 18. člen delavskega statuta spremeniti, da bi mladi dobili delo, ker naj bi sedanjia ureditev dajala potuho starejšim delavcem in omogočala tudi delo na črno. Stavka je bila najbolj množična na zahodu in jugu Italije; na jugu je največ brezposelne mladine, ki ne vidi nobene perspektive, na zahodu pa je največ velikih industrijskih podjetij. Zaradi strahu pred izgubo zaposlitve se stavke niso udeležili zlasti zaposleni za določen čas, v malih družinskih podjetjih in trgovinah.

Berlusconi je bil verjetno presenečen nad enotnostjo sindikalnih sil z leve in desne strani, zaradi česar bo moral najti pot do dialoga. Čeprav je bil med stavko na obisku v Romuniji, pa ni mogel iz svoje kože. Tamkajšnjim novinarjem je povedal, da je bila splošna stavka omejena, ker se je poraba energije zmanjšala le za 20 odstotkov.

Sindikatom je priznal, da jim je uspelo dokazati, da jim mnogi sledijo, toda življenje je po njegovem kljub temu potekalo normalno. "Sploh pa", je dejal Berlusconi, "vsaj 80 odstotkov delavcev ni vedelo, zakaj stavka". Dejaj je tudi, da vlada spremembe 18. člena ne namerava odpisati in ponovil, da spremembe ne zadevajo pravic nobenega delavca, ampak nakučujejo novo perspektivo tistim, ki nimajo zaposlitve. Najbolj burno je na ocene predsednika itali-

janske vlade reagiral generalni sekretar druge največje italijanske sindikalne centrale CISL Savino Pezzotta, ki je zahteval od politikov, naj izkažejo večje spoštovanje do delavcev. Dejal je: »Ko se delavec odloči za stavko, jo plača iz svojega žepa, zato bi morali vsi izkazati veliko več spoštovanja vsem, ki so žrtvovali en delovni dan.«

Berlusconi je že dan po stavki pohitel z izjavo, da je treba sklicati partnerje za pogajalsko mizo, njegov minister za delo Roberto Maroni pa dodal, da se vlada želi izogniti konfliktom v industrijskih odnosih, in napovedal, da bo po vrsti neformalnih stikov uradno povabil sprte strani za pogajalsko mizo v upanju, da bo izid pogajanj uspešen.

Vendar pa je izid pogajanj zelo negotov. Vsi trije sindikalni voditelji so namreč na množičnih zborovanjih (Bologna – 350.000 ljudi, Rim – 300.000, Milano – 300.000, Firence – 200.000, Torino 150.000, Neapelj 150.000), ki so bila organizirana ob splošni stavki, zagotovili, da je osnovni pogoj za ponovno vzpostavitev dialoga z vlado umik sprememb 18. člena statuta delavcev. Ker vlada odločno vztraja, da glede tega člena ne bo

storila nobenega koraka nazaj, je mogoče, da se bodo na pogajanjih najprej izognili tej pasti. Verjetno bodo začeli obravnavati druge točke: davke, pokojnine in šolsko reformo.

Sindikati pa v sporu z vlado niso osamljeni. Italijansko državno združenje sodnikov je za 6. junij napovedalo stavko proti predlogu za reformo sodstva. Tudi novinarjem je začelo presedati Berlusconijevo monopolno osvajanje informacijskih sredstev, predvsem televizij. Znani italijanski pisatelj Umberto Eco je predlagal, naj začne Italijani bojkotirati proizvode, ki jih reklamirajo Berlusconijeve televizijske mreže.

Berlusconiju je uspelo poenotiti tudi doslej razbito opozicijo. Tako sta se Oljka in Stranka komunistične prenovе dogovorili za usklajeno nastopanje in obstrukcijo v parlamentu, razmišljata pa tudi o razpisu referendumu za 18. člen delavskega statuta. Berlusconi je torej s svojim načinom vladanja in spornimi potezami v zelo kratkem času povezal sprte sindikate, poenotil opozicijske politične stranke ter zamajal svojo, do splošne stavke sicer trdno, delodajalsko organizacijo Confindustrio.

Pavle Vrhovc

Slavnostna seja republiškega odbora Sindikata KNG

Nosilni stebri sindikata so ljudje

V hotelu Radenska Zvezda Diana v Murski Soboti je bila minulo soboto slavnostna seja republiškega odbora Sindikata kemijske, nekovinske in gumarske industrije Slovenije (KNG) ob dnevu upora in ob mednarodnem prazniku dela – 1. maju. Na njej so podelili priznanja najbolj prizadevnim sindikalnim zaupnikom, funkcionarjem in sindikatom podjetij. Priznanja jim je podelil predsednik Sindikata KNG Slovenije **Janez Justin**. Plaketo je prejel sindikat družbe **Johnson Controls – NTU iz Slovenj Gradca** (vodi ga **Vinko Permašek**), ki je eden izmed najbolj aktivnih in uspešnih sindikatov podjetij na Koroškem. V njem je povezanih okoli 700 članov iz matičnega podjetja ter novonastalih družb Artetis, Dile, Eurofin in Koroški holding. Sindikat podjetja je najvišje priznanje prejel za zaščito članov ob razdruževanju podjetja in oblikovanju novih družb, zaradi uveljavljanja pravic delavcev ter zaradi sprotnega in strokovnega reševanja problemov v svojem okolju.

Priznanja Sindikata KNG Slovenije je prejel sedem sindikalnih zaupnikov. Predsednica sindikata v obratu Krke v Ljutomeru **Pavla Peto-var – Škrget** je dobila priznanje za delo v sindikatu podjetja, kjer je bila od leta 1992 do leta 1998 že namestnica predsednika. Svoje izkušnje iz sindikalnega dela prenaša na druge člane, poleg tega pa se uspešno vključuje tudi v številne aktivnosti na vseh sindikalnih ravneh. **Milan Cvilak** deluje v Henklu Slovenije in v območnem odboru Sindikata KNG v Podravju. Za njegovo sindikalno delo je značilna visoka strokovnost. S prizadevnim delom je Cvilaku s sodelavci uspelo ohraniti zavirljivo raven delavskih pravic v podjetju. **Dušan Deteček** je prejel priznanje za izjemne dosežke pri delu v območni organizaciji sindikata KNG v Podravju. Deteček je s svojim strokovnim, odgovornim in zavzetim delom prispeval k temu, da se je število podružnic in članov Sindikata KNG v Podravju v zadnjih letih nenehno povečevalo. Dolgoletna sindikalna zaupnica v celjskem Aeru **Dora Rovere** je dobila priznanje, ker je vseskozi vpeta v vse aktivnosti, ki jih organizira sindikat družbe. Kot sindikalna zaupnica je izredno aktivna na področju plačne politike, ki ga strokovno obvlada. Ker je pripravljena vsakemu priskočiti na pomoč, ima velik ugled tudi med sodelavci in člani sindikata. **Jože Bovhan** iz Tovarne kemičnih izdelkov TKI Hrastnik je že drugi mandat predsednik sveta delavcev, prav tako pa je član pogajalske skupine v podjetju in zastopnik delavcev v nadzornem svetu družbe. Ker mu delavci zaupajo, so ga izvolili tudi za svojega zaupnika za varnost in zdravje pri delu. V tej vlogi si prizadeva za čim bolj zdrave in humane pogoje dela. **Antonija Kovač** iz Heliosa sodi med tiste sindikalne aktiviste, ki delujejo med članstvom z veliko mero entuziazma in odgovornosti, zato na njih sloni moč sindikata. Še posebej izostren občutek ima za gromote in socialne probleme delavcev.

Predsednik sindikata Uteksol iz Slovenj Gradca **Borut Vukšinič** vodi sindikat podjetja že drugo mandatno obdobje. Je sindikalist v pravem pomenu besede, saj v sodelovanju z območnim

Janez Justin: Sindikat KNG ne bo dovolil, da bi delavci v kemijski, nekovinski in gumarski industriji na začetku 3. tisočletja postali reveži.

membno, saj so odmaknjeni od večjih industrijskih središč. V imenu vseh prejemnikov priznanj se je zahvalil **Milan Cvilak**. Dejal je, da je delo sindikalnih zaupnikov dandanes težko, vendar tudi lepo, saj so delavci sindikatu velikokrat hvaležni za vsestransko pomoč, ki jim jo nudi. Po njegovem mnenju je v Sindikatu KNG še veliko članov, zaupnikov in funkcionarjev, ki bi si za svoje delo zaslužili priznanje, zato bi kazalo v naslednjih letih povečati število dobitnikov.

Zahtevna pogajanja za nove kolektivne pogodbe

Na slavnostni seji je uvodoma spregovoril **Janez Justin**. Dejal je, da je bilo minulo leto za sindikat KNG težko in zahtevno. Na prvo mesto je postavil pogajanja o novih kolektivnih pogodbah, ki so se sicer začela spodbudno, saj sta obe strani pokazali interes, da bi sklenili novi kolektivni pogodbi tako za kemijo kot za nekovine. "Že pred nekaj meseci je prišlo v pogajanjih do zastojev, ki so skoraj prekinili pogajanja v obeh pogajalskih skupinah. Vendar pa je zmaga modrost, zato so se pogajanja nadaljevala, toda ne dolgo. Pogajanja o kolektivni pogodbi za nekovine so bila žal prekinjena ob podpisu aneksa, medtem ko pogajanja o kolektivni pogodbi za kemijo potekajo v želji, da naredimo novo kolektivno pogodbo s skladu z novim plačnim sistemom."

Po Justinovih besedah mora Sindikat KNG storiti vse, da bodo sklenjene nove kolektivne pogodbe, saj so podlaga za dostojno življenje članov. "Žal so mnogi, ki delajo tudi več kot predvidevajo zakoni in

odborom vedno nemudoma rešuje probleme, ki tarejo delavce. Predsednik sindikata podjetja Termopol iz Sovodnj **Janez Primožič** uspešno vodi sindikat podjetja že drugi mandat. Delavci mu zaupajo, saj je v sindikat vključeni kar tri četrtine vseh zaposlenih. Največjo skrb posveča ohranjanju in povečevanju števila delovnih mest, kar je za delavce izjemno pomembno, saj so odmaknjeni od večjih industrijskih središč. V imenu vseh prejemnikov priznanj se je zahvalil **Milan Cvilak**. Dejal je, da je delo sindikalnih zaupnikov dandanes težko, vendar tudi lepo, saj so delavci sindikatu velikokrat hvaležni za vsestransko pomoč, ki jim jo nudi. Po njegovem mnenju je v Sindikatu KNG še veliko članov, zaupnikov in funkcionarjev, ki bi si za svoje delo zaslužili priznanje, zato bi kazalo v naslednjih letih povečati število dobitnikov.

kolektivna pogodba, na začetku tretjega tisočletja na robu revščine," je dejal Justin in poudaril, da Sindikat KNG ne bo dopustil slabšanja ekonomskega položaja delavcev, tudi če bo moral izkoriščanje delavcev preprečiti z vsemi razpoložljivimi oblikami sindikalnega boja. "Lastniki zahtevajo vedno večji dobiček, ne glede na to, kaj bo z družbo v bodoče. Menedžerji zato v želji, da bi ohranili svoj položaj, pozabljajo na delavce, ki ustvarjajo dobiček. Pozabljajo tudi na to, da smo vsi najemna delovna sila, ki ima svojo ceno, žal je dokaj ugodna samo za izbrance. Tistim, ki smo plačani samo po kolektivni pogodbi, pa delodajalci priznajo samo sramotno nizko ceno dela. V državah, za katere smo včasih govorili, da izkoriščajo delavce, so že zdavnaj spoznali, da edino socialno-tržno gospodarstvo vodi v napredek. Kdaj bomo to spoznali tudi pri nas?"

Justin je opozoril, da člani sindikata KNG poznajo probleme globalizacije, zato niso nasprotniki zdravega kapitala, ki zagotavlja ohranjanje oziroma odpiranje novih delovnih mest. Vendar pa je sindikat KNG proti temu, da bi privabljal tuj kapital na račun prenizke cene dela.

Ob mednarodnem prazniku dela morajo delavci po Justinovih besedah na glas povedati, da niso pripravljeni vsega potrpeti za ohranitev zaposlitve. Ob 1. maju bi po njegovih besedah morali dvigniti glas tudi tisti, ki so delo izgubili in brez upov iščejo novo zaposlitev. Justin je tudi dejal, da bo Sindikat KNG v sodelovanju z drugimi sindikati storil vse, da se ob sprejemanju nove delovnopravne zakonodaje ne bodo zmanjšale pridobljene pravice delavcev. "V Evropo lahko gremo samo ponosno, ne pa s sklonjeno glavo," je končal Justin.

Sindikaliste združuje pripadnost idejam socialne pravičnosti

Predsednik ZSSS **Dušan Semolič** je v pozdravnem govoru dejal, da prave sindikaliste združuje pripadnost idejam socialne pravičnosti in solidarnosti. Sindikati zato pomagajo vsem, ki težko živijo od dela. Slovenija bo v Evropi sliki uniji izgubila suverenost za reševanje šte-

Člani republiškega odbora Sindikata KNG so s slovesno sejo zaznamovali mednarodni praznik dela in dan upora.

Dobitniki priznanj (Vinko Permanšek, Milan Cvilak, Pavla Petovar - Škrget, Dušan Detiček, Dora Rovere, Jože Bovhan, Antonija Kovač, Borut Vukšinič in Janez Primožič) s predsednikom in sekretarjem ZSSS Dušanom Semoličem in Milanom Utrošo ter predsednikom in sekretarjem Sindikata KNG Slovenije Janezom Justinom in Marjanom Barlom.

vilnih vprašanj, še naprej pa bo sama suvereno urejala plačno in socialno politiko. V zvezi s tem čakajo sindikate pomembne naloge. Semolič je opozoril tudi na pomen ZSSS v sindikalnem gibanju v Sloveniji in poudaril, da so sindikati, združeni v ZSSS, močni tako po idejah kot po ljudeh, ki so nosilni stebri vsake sindikalne organizacije.

Predstavniki Združenja za kemijsko industrijo pri Gospodarski zbornici Slovenije, **Janez Furlan** je dejal, da so delodajalci in sindikati doslej vedno našli skupen jezik, zato ga bodo zagotovo tudi na tokratnih pogajanjih o novih kolektivnih pogodbah. Delodajalci in sindikati imajo tudi veliko skupnih interesov, zato bi bilo koristno, če bi se skupaj zavzeli za zmanjšanje davkov in prispevkov oziroma za pocenitev države. Opozoril je na ugašanje celotnih panog gospodarstva, čeprav industrija še vedno ustvari okoli 80 odstotkov celotnega slovenskega izvoza.

Seminar o tehniki pogajanj, plačnem sistemu in kolektivnih pogodbah

Sindikati KNG Slovenije je pred slovesno sejo v Murski Soboti pripravil seminar za izobraževanje in usposabljanje sindikalnih zaupnikov. Okoli 60 sindikalnih zaupnikov je **Majda Šavko** predstavila temo Poti do uspešnih pogajanj. Udeležencem je predstavila tudi strategijo prebojnih pogajanj, ki jo je razvil svetovno znani pogajalec William Ury. Bistvo te strategije je posredno ravnanje, ravno nasprotno od tistega, ki ga v težavnih okoliščinah navadno izbere vsak človek.

Če na agresivnost odgovoriš z agresijo, na jezo z jezo in na odpor z odporom, to vodi v nemoč – človek s takšnim vedenjem sprejema pravila igre nasprotne strani. Namesto da bi igral po njihovo, mora pogajalec nasprotno stran pripraviti, da sprejme njegova pravi-

Po Furlanovih besedah je v Evropski uniji kemijska industrija za avtomobilsko industrijo najbolj razvita industrijska panoga, saj zaposluje 1,5 milijona delavcev in ustvari letno 550 milijard evrov celotnega prihodka. Zdaj pa v Evropski uniji pripravljajo za kemijsko industrijo novo zakonodajo. Obstaja pa nevarnost, da bi se ta industrija zaradi vpliva zelenih začela iz Evrope seliti v Ameriko in Azijo, kar bi morali sindikati in delodajalci preprečiti, saj gre za ohranitev pomembnega števila delovnih mest. Po slovesni seji je bil bogat kulturni program, v katerem je kot moderator in pevec šansonov sodeloval dramski igralec **Jure Ivanušič** iz Maribora. Udeleženci so prisluhnili tudi godbi na pihala iz Murske Sobotne in si ogledali nastop folklorne skupine iz Goriškega.

Tomaž Kšela

la. Kako lahko pogajalec to doseže? Tako, da odstrani ovire, ki stojijo pred njihovim odgovorom. Šavkova je razčlenila priprave na pogajanja, tehnike pogajanj, molk kot enega od pogajalskih orožij, vžvljanje v položaj nasprotne strani, preformuliranje položaja, graditev mostov, moč prepričevanja in druge sestavine. Izvršni sekretar ZSSS **Brane Mišič** pa je spregovoril o plačnih sistemih in kolektivnih pogodbah, posebno pozornost pa je posvetil metodologiji plačnega sistema za gospodarske družbe.

Sekretar Sindikata KNG Slovenije **Marjan Barl** je po končanem seminarju dejal, da so bile teme dobro izbrane in aktualne ter da so udeleženci veliko pridobili.

T. K.

PRAVNA SVETOVALKA

Lučka Böhm, svetovalka
predsedstva ZSSS

Letos začnejo veljati olajšave za delo pred 18. letom

Vprašanje: Rodila sem se 24. 12. 1953. Sem mati enega otroka, ki je slovenski državljan. Zaposlena sem neprekinjeno od 1. 3. 1969 dalje. Začelo mi je nagajati zdravje in sprašujem se, koliko časa bom še zdržala in kdaj se bom lahko starostno upokojila. V službi se mi izračunali, da šele leta 2009. Takrat pa bom jaz vendar imela že 40 let pokojninske dobe! Redno berem rubriko »Pravni svetovalec« v Novi Delavski enotnosti in v njej sem izvedela, da na datum upokojitve pri ženskah vpliva tudi dolžina zavarovalne dobe, ki jo je ženska dosegla pred 18. rojstnim dnevom. Morda so mi v naši kadrovski službi pri izračunu prvega možnega datuma upokojitve pozabili upoštevati zavarovalno dobo, ki sem jo dosegla pred 18. rojstnim dnevom. Ali imam prav?

Odgovor: Če ste se prvič zaposlili 1. 3. 1969 in pokojninske dobe od takrat niste prekinili, boste »polno« pokojninsko dobo 35 let in 9 mesecev dosegli 1. 12. 2004. S tem boste izpolnili prvega od dveh upokojitvenih pogojev. Potrebovali boste še minimalno upokojitveno starost. Leta 2004 bo splošna upokojitvena starost za ženske s »polno« pokojninsko dobo že 54 let in 8 mesecev. Vi pa boste tega leta stari šele 51 let. Toda, kot ste pravilno ugotovili, se splošna upokojitvena starost posamezni ženski sme znižati na račun ne le materinstva, ampak tudi na račun zavarovalne dobe pred 18. rojstnim dnevom. Toda z vsemi olajšavami vred se ženska ne more upokojiti pred svojim 53. rojstnim dnevom. To je torej spodnja meja, pod katero se ne da.

Leto 2002 je prvo leto prehodnega obdobja pokojninske reforme, ko se je ženskam dosežanja »polna« pokojninska doba 35 let podaljšala za tri mesece, tako da letos znaša že 35 let in tri mesece. Do leta 2013 se bo odslej podaljševala vsako leto za nadaljnje tri mesece, dokler ne bo znašala polnih 38 let. (To bo sicer še vedno manj kot 40 let »polne« pokojninske dobe pri moških.) Letos se je začelo tudi prehodno obdobje, v katerem se ženskam s »polno« pokojninsko dobo prvič postopoma priznava še olajšava na splošno minimalno upokojitveno starost na račun pokojninske dobe, ki so jo zbrale pred svojim 18. rojstnim dnevom.

S to olajšavo (ki jo je v pogajanjih o pokojninski reformi predlagala Zveza svobodnih sindikatov Slovenije) se je želelo preprečiti nenormalno dolge pokojninske dobe pri ženskah, ki so se prvič za-

poslile kmalu po svojem 15. rojstnem dnevom. V letošnjem prvem letu prehodnega obdobja lahko te ženske tako računajo na en mesec olajšave za vsakih 12 mesecev pokojninske dobe, ki so jo dopolnile pred 18. rojstnim dnevom. Vsako leto se bo priznalo po en mesec olajšave več, dokler leta 2013 ne bo priznano 12 mesecev za 12 mesecev.

Leta 2006, ko boste konec decembra dopolnili 53 let, boste z vsemi olajšavami vred še vedno premladi za starostno upokojitev. Toda računate lahko na starostno upokojitev v letu 2007. Tega leta bo za ženske s »polno« pokojninsko dobo veljala splošna upokojitvena starost 55 let in osem mesecev. Tega leta bo za matere z enim otrokom veljala olajšava štiri mesece. Pred svojim 18. rojstnim dnevom pa ste vi dopolnili kar 2 leti 9 mesecev in 23 dni oziroma 33,77 meseca pokojninske dobe. V prehodnem obdobju pokojninske reforme bo leta 2007 za 12 mesecev zavarovalne dobe pred 18. rojstnim dnevom priznано že po šest mesecev olajšave. V vašem primeru torej 16,88 meseca. Skupaj bosta obe olajšavi znesli 20,88 meseca.

Vaša osebna minimalna upokojitvena starost bo leta 2007 namesto 55 let in 8 mesecev torej v resnici 53 let 11 mesecev in 4 dni. Toliko pa boste stari 28. 11. 2007. Na ta dan se boste smeli starostno upokojiti.

Imeli ste prav. Pri izračunu prvega možnega datuma upokojitve so vam najverjetneje v kadrovske službi vašega delodajalca pozabili upoštevati olajšavo na račun zavarovalne dobe, ki ste si jo pridobili pred svojim 18. rojstnim dnevom.

Izredni zbor delavcev A-Grada Trbovlje

Kako naj štirje ljudje živijo s 85.000 tolarji

Vseh 65 delavcev podjetja A-Grad inženiring d. o. o. se je prejšnjo sredo na povabilo Ljuba Cvara zbralo v Delavskem domu v Trbovljah. Vabilu so se odzvali tudi župan Ladislav Žgajnar, predsednik Stupisa Tone Rozman, predstavnici centra za socialno delo in območne enote zavoda za zaposlovanje. Zbor je Ljubo Cvar sklical zaradi velike stiske, v kateri so se znašli delavci, ki so ostali brez dela in plač.

Kot je povedal Cvar, so delavci A-Grada pred leti delali v podjetju Ipoz, ki je bilo dalj časa med bolj cvetočimi in je tovarniške prostore zgradilo iz svoje akumulacije. Po razpadu bivše skupne države je zgubilo tržišče in položaj se je katastrofalno poslabšal. Na pomoč mu je priskočila celo občina, ki je za Ipoz in še dve večji podjetji izdala za deset milijonov mark obveznic. Ker je bilo podjetje še naprej v težavah, je prešlo v last tedanjega sklada za razvoj. Ta ga je čez nekaj časa prodal Tušu, ki je za nekaj časa zagotovil njegov obstoj. Pred štirimi leti pa je Tuš želel Ipoz likvidirati. Takrat je rešitev za del zaposlenih ponudil podjetnik Emil Štukelj, ki je nadaljeval Ipozovo proizvodnjo v svojem podjetju A-Grad inženiring d. o. o. V tem podjetju je sedaj 65 zaposlenih (prej jih je bilo nekaj manj), ki so ves čas plače in druge prejemke prejemali po kolektivni pogodbi. Plače so bile redne, vendar nizke, kot so v vseh predelovalnih dejavnostih.

Tako je šlo do konca lanskega leta, ko se je začela kriza. Uprava je zaradi tega sprejela program 21 trajno presežnih delavcev. Ker so bile pri določanju presežnih delavcev narejene napake, je sindikat za 12 delavcev vložil ugovore. Direktor jih je zavrnil in zadevo je zato obravnavalo še delovno in socialno sodišče, ki je ugovoru pritrnilo in direktorju naložilo, naj 12 delavcev sprejme nazaj na delo in jim izplača vse prejemke. Žal je bila to le moralna zmaga, pravi Cvar. Že konec januarja je uprava obvestila občino, sindikat in zavod za zaposlovanje, da zaradi odpovedi naročil ne vidi smiselnosti nadaljevanja proizvodnje in da razmišlja o stečaju ali likvidaciji.

Takrat se je Cvar s trboveljskim županom dogovoril za pritisk na podjetje, da ne bi ustavilo proizvodnje. Poskusi v to smer pa niso dali sadov in podjetje je delavce razporedilo med začasno presežne in jim priznalo 70-odstotno nadomestilo. Direktor Štukelj je 8. marca sporočil, da dela ne more dobiti in da naj delavci ostanejo doma,

Delavci so bili veseli tudi 10.000 tolarjev sindikalne pomoči.

nam pa da bo sprožil stečaj. Takrat je direktor delavcem ponujal tudi možnost, da jim izplača povprečno po eno plačo in pol iz naslova odpravnine. Ta predlog pa za delavce ni bil sprejemljiv, saj se v tem primeru ne bi mogli prijaviti na zavodu za zaposlovanje kot brezposelne osebe. Njegov odvetnik je 17. marca poslal sodišču v Ljubljani predlog za uvedbo stečaja. O stečaju sodišče še ni odločilo, neuradno zaradi tega, ker nima na razpolago primernega stečajnega upravitelja.

Ker se delavci še ne morejo prijaviti na zavodu za zaposlovanje, ne morejo dobiti nadomestila. V podjetju pa nimajo denarja za izplačilo februarjskih in marčevskih plač.

Odlaganje uvedbe stečaja je po Cvarjevih besedah sicer boleče, odpira pa možnost prijave neizplačanih plač na Jamstveni sklad.

Irena Košnik s centra za socialno delo je zbranim pojasnila možnosti, da pri tem centru dobijo socialno pomoč. Ta je odvisna od izpolnjevanja cenzusov družinskega dohodka, ki za prvo osebo znaša 32.000 tolarjev, za drugo 28.000, za otroka pa 12.000. V družinski dohodek se štejejo tudi prihodki od prodaje vrednostnih papirjev (te je torej treba prodati), prihodki od dividend. Če je tako, skoraj nihče med

nam ni upravičen do socialne pomoči, so odgovorili zbrani delavci in delavke.

Delavka Marija Sotlar pa je povedala: "Naj mi kdo dokaže, da lahko štiričlanska družina preživi s 85.000 tolarji. Povejte nam le to, kdaj bomo dobile kaj denarja in kdaj bo uveden stečaj. Nas nihče ne razume in žalostno je, da ima naša država takšne cenzuse za socialno pomoč." Za te besede so jo sodelavke in sodelavci nagradili z aplavzom. Nadaljevala je: "Imam položnice za najemnino, imam dva šoloobvezna otroka, ki od mene hočeta denar. Zakaj v takšnih primerih država ne daje enkratnih pomoči brez zbiranja gore papirjev? Me bodo, če ne bom plačala položnic, izselili? Mi bo župan kaj pomagal?" Cvar je odgovoril, da delavcem, ki izgubijo delo, praviloma pomaga le sindikat. V zadnjem času je bilo odpuščenih več kot 100 delavcev Iskrinega obrata na Dolu, 125 iz Peka, še 100 jih bo odpustila Deloza. In prav vsi so bili v moji sindikalni pisarni, je povedal Cvar. "Za delavce lahko naredimo le tisto, kar je mogoče in kar dopuščajo zakoni. Te pa sprejemajo poslanci, ki pogosto ne vedo, kakšno je resnično življenje. Zakone je težko spremeniti, spremembe pa so večinoma v škodo delavcev. V Zasavju je veliko družin, ki nimajo več niti enega zaposlenega."

Ko je župan Ladislav Žgajnar zbranim povedal, da ima občina v proračunu nekaj denarja za sofinanciranje najemnin, so mu v zboru odgovorili, da to že vedo in da so cenzusi previsoki – da torej ne morejo dobiti nič.

Pomagajte nam, da bomo čim prej dobili delovne knjižice in da bo stečaj uveden, so v zboru govorili delavci A-Grada.

Jana Petek z enote zavoda za zaposlovanje je delavke in delavce še poučila, naj takoj po prejetju sklepov o prenehanju delovnega razmerja pripravijo še druge papirje, da jim bo lahko zavod izdal odločbe čim hitreje. Na zavodu se bodo potrudili, da bi za vse odpuščene izdali sklepe naenkrat. Povedala je tudi, da denarja ne bodo dobili prek noči, ampak v rokih, ki jih narekuje način dela v zavodu. Nadomestila praviloma izplačujejo 15. v mesecu za mesec nazaj. Vendar to velja le, če so sklepi izdani do tretjega v mesecu. Cvar je delavke še opozoril, naj, ko bodo oddali papirje za zavod za zaposlovanje, na območno organizacijo prinesejo še kopije za Jamstveni sklad.

Zbrane je pozdravil tudi predsednik Stupisa Tone Rozman. Povedal je: "V težavah je tudi več drugih tekstilnih in obutvenih podjetij, še posebej Inpod Otiški Vrh in Loka-Pro. V Sindikatu odgovorne vseskozi opozarjamo na težak položaj in probleme posameznih podjetij, vendar opozorila ne zaležejo. Gospodje tega ne doživljajo in tudi ne razumejo, očitno živijo nekje v oblakih. Za delavce se jim 'jebe'. Rešitev vidimo v še večjem pritisku na državne organe in vplivu na javno mnenje. Tekstilno industrijo bi država morala razbremeniti. Podobno kot pri zapiranju premogovnikov bi država lahko pomagala tudi tekstilnim in obutvenim podjetjem.

Če država ne more pomagati k ohranitvi delovnih mest, pa naj delavkam in delavcem pomaga najti drugo delo. Skladi dela, ki so jih organizirali za delavce IUUV, niso dobra rešitev. Le pet od 400 delavcev je prek njih dobilo delo."

Franček Kavčič

Mala dvorana delavskega doma je bila polna delavk in delavcev A-Grada.

Stavka v Sadjarstvu Lenart

Delavci Sadjarstva Lenart so sredi prejšnjega tedna začeli stavkati. To podjetje s 65 zaposlenimi in lastno hladilnico je med največjimi pridelovalci jabolk in breskev v severovzhodni Sloveniji. Stavko sta skupaj organizirala sindikat kmetijstva in živilske industrije v podjetju, ki ga vodi **Ignac Breznik**, in sindikat KNSS-Neodvisnost, ki ga vodi **Srečko Rožkar**. Stavkovni odbor, v katerem so predstavniki obeh sindikatov, je od vodstva podjetja zahteval izplačilo plač za februar in marec, izplačilo regresa za malico in povračila potnih stroškov za prevoz na delo in z dela za dva meseca, izplačilo zadolžnic za neizplačane regrese za letni dopust za leti 1996 in 1997 z obrestmi ter zagotovilo, da bo letošnji regres izplačan do konca junija. Člani stavkovnega odbora so še zapretili, da bodo na sodišču vložili predlog za uvedbo stečajnega postopka, če podjetje ne bo izvršilo stavkovnih zahtev. Pri izvedbi stavke in na pogajanjih sta delavcem po strokovni plati pomagala tudi sekretar območnega odbora Sindikata KŽI v Podravju **Dušan Deteček** in predsednik sindikata KŽI Slovenije **Srečko Čater**. Po pogajanjih z direktorjem podjetja **Dragom Arzenškom** so stav-

kajoči svoje zahteve omilili. Stavkovni odbor je vodstvu podjetja sporočil, da so delavci pripravljene prekiniti stavko, če jim bo podjetje izplačalo februarske plače v skladu s kolektivno pogodbo. Če jim podjetje v naslednjih petih dneh po izplačilu februarskih plač ne bi izplačalo še plač za mesec marec, pa bi stavko nadaljevali. Za izvršitev drugih stavkovnih zahtev bo stavkovni odbor določil prednostni vrstni red po izpolnitvi obeh temeljnih stavkovnih zahtev – izplačilu februarskih in marčevskih plač. Člani stavkovnega odbora so sklenili tudi, da bo stavkovni odbor v podjetju deloval in se pogajal z vodstvom podjetja, dokler ne bodo izpolnjene vse stavkovne zahteve.

Sadjarstvo Lenart pestijo veliki problemi, ker je bil lani zaradi pozebe pridelek sadja zelo slab. Kakor vse kaže, pa bo tudi letošnji pridelek breskev in jabolk znatno manjši, saj ga je v prvi polovici aprila tudi prizadela pozeba. Če vodstvo podjetja delavcem ne bo hitro izplačalo februarskih plač, lahko stavka povzroči še večje zmanjšanje pridelka in njegovo slabšo kakovost, saj je sedaj čas za pomladansko škropljenje.

T. K.

SLOVENIJA V EVROPSKI UNIJI

Vse kar mora vedeti Slovenec – jutrišnji državljani EU

Kaj vse najdemo na podatkovni bazi IDEA?

Odgovor: IDEA je pomemben spletni informacijski vir (<http://europa.eu.int/idea/en/index.htm>), ki je imenik elektronskih institucij oziroma višjih uradnikov, zaposlenih v institucijah Evropske unije.

Vir: publikacija Informacijskega centra delegacije Evropske komisije v Sloveniji

NAJ SE VE ...

Kratkotrajna vrednost (KTV) pomeni dovoljeno odstopanje od mejne vrednosti nevarne kemične snovi navzgor za krajša obdobja oziroma faktor, s katerim množimo mejno vrednost, da dobimo koncentracijo snovi, ki ji je delavec brez nevarnosti za zdravje lahko izpostavljen krajši čas. Izpostavljenost kratkotrajni vrednosti lahko traja največ 15 minut in se ne sme ponoviti več kot štirikrat v delovni izmeni. Med dvema izpostavljenostima mora preteči najmanj 60 minut. Kratkotrajna vrednost se izraža v mg/m³ ali v ml/m³ (ppm).

Vir: Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu (Uradni list RS, št. 100/2001)

Sindikalna lista

April 2002

Gospodarske dejavnosti
(temelj je SKP
za gospodarstvo)
SIT

Javni sektor*
(nekdanje
negospodarstvo)
SIT

Prvi del

1. Dnevnice

– cela dnevnic		
(nad 12 do vključno 24 ur odsotnosti)	3.500,00	4.252,00
– polovična dnevnic		
(nad 8 do 12 ur odsotnosti)	1.750,00	2.125,00
– znižana dnevnic (od 6 do 8 ur)	1.218,00	1.480,00

2. Kilometrini (od 13. 11. 2001 dalje)	49,83	49,83
(od 11. 12. 2001 dalje)	49,26	49,26
(od 1. 1. 2002 dalje)	49,68	49,68
(od 8. 1. 2002 dalje)	50,46	50,46
(od 5. 2. 2002 dalje)	50,97	50,97
(od 19. 2. 2002 dalje)	51,42	51,42
(od 5. 3. 2002 dalje)	51,63	51,63
(od 19. 3. 2002 dalje)	53,76	53,76
(od 3. 4. 2002 dalje)	55,35	55,35
(od 16. 4. 2002 dalje)	57,24	57,24

3. Ločeno življenje*	92.718,00	62.066,00
-----------------------------	-----------	-----------

4. Prenosišče – povračilo stroškov prenočevanja do višine zneska po predloženem računu, ki ga odobri delodajalec

5. Regres za prehrano (od 1. 1. 2002)		
– po SKPGD (na delovni dan)	665,00	665,00

Drugi del

1. Jubilejne nagrade

– po SKPGD (delo pri zadnjem delodajalcu)		
– za 10 let	64.887,00	52.178,00
– za 20 let	97.331,00	78.266,00
– za 30 let	129.774,00	104.355,00

2. Odpravnina ob upokojitvi	463.592,00	679.191,00
oziroma dve plači delavca, če je to zanj ugodneje		oziroma tri plače delavca, če je to zanj ugodneje

3. Solidarnostne pomoči

– po SKPD – ob smrti delavca	139.078,00	104.355,00
– ob smrti v ožji družini	69.539,00	–

4. Minimalna plača (od 1. 1. 2002)	94.675,00	94.675,00
---	-----------	-----------

5. Zajemčena plača (od 1. 1. 2002)	47.570,00	47.570,00
---	-----------	-----------

6. Regres za letni dopust

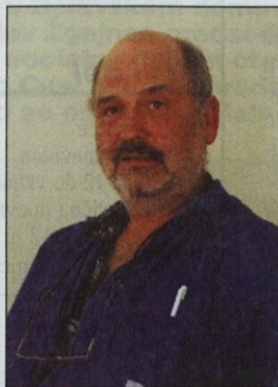
– najmanj	117.298,00	
– ali največ	149.865,00	125.805,00
(70 % povprečne slovenske plače)		

* 1. Javni sektor tudi v okviru gospodarskih dejavnosti izplačuje ločeno življenje po zakonu (Uradni list RS št. 87/97).
2. V javnem sektorju se uporablja zakon, za jubilejne nagrade in solidarnostno pomoč pa kolektivna pogodba.
3. Minimalna višina letošnjega regresa za letni dopust še ni določena. Če bo obveljalo, da je dovoljeno izplačati največ 70 % povprečne plače, bi po zadnjih znanih podatkih regres znašal 163.896 tolarjev.

Sindikata naj ne bo gasilec

Predilnica Litija prede že 116 let, njen sindikat pa z zaupanjem v upravo mirno opravlja svoje poslanstvo

O sindikatu predilnice Litija je moč slišati, da ni kdo ve kako aktiven, o njegovem dolgoletnem predsedniku Francu Cirarju pa, da se raje drži bolj zase. Da v sindikalnih krogih na območju ali republiški ravni ni pogost gost. Ker že nekaj let nismo bili na obisku v Predilnici Litija, smo se za ponovnega, spodbujeni tudi s takšnimi ocenami, zlahka odločili.

Franc Cirar: Ker nimamo veliko težav in jih lahko rešujemo sami, ne iščemo sodelovanja in pomoči na drugih sindikalnih ravneh.

sreči časovno daleč za nami. Že prvokrat, ko smo zabredli v težave, to pa je bilo ob razpadu Jugoslavije, smo čisto zares in brez obotavljanja optimizirali število zaposlenih. Če tega ne bi izvedli takrat, predilnice danes ne bi bilo več. Ko smo spet začeli zaposlovati, so imeli prednost naši bivši delavci, vendar se jih je večina takrat upokojila.

Tekstilna industrija je čedalje bolj v krizi, mar ne?

Ja, je, zlasti konfekcijska industrija. Mi smo hvala bogu dovolj prilagodljivi tržnim zahtevam. Izvozimo več kot 90 odstotkov izdelkov in velika večina izvoza gre v države Evropske unije; doma prodamo le kakih šest odstotkov. Izvoz se vsako leto povečuje. Lani smo prodali za deset milijonov evrov, imamo preko 350 kupcev. Konkurenca je huda, upiramo se ji tako, da sodelujemo z razvojnimi oddelki kupcev in dobaviteljev surovin in opreme. Moramo pa v to, da imamo v naši ponudbi tržno najbolj iskane izdelke, stalno vlagati v tehnološka posodabljanja in si prizadevati za vse večjo splošno kvaliteto podjetja. V novo tehnološko opremo vsako leto vlagamo najmanj desetino letnega prihodka, skupni delež investiranja v razvoj pa znaša okoli 15 odstotkov letnega prihodka. Pridobili smo certifikat kakovosti ISO 9001, že nekaj let pa imamo tudi prvi bonitetni razred A-1. In že drugo leto izvajamo projekt izboljšav na vseh področjih ali projekt 20 ključev kakovosti. Osvojili smo skoraj že vse ključev.

Kateri od ključev je bil za zaposlene najbolj zanimiv?

Najbolj nam je bil zanimiv prvi ključ, to je čiščenje oziroma urejenost podjetja. Pri nas nič več ne leži po kotih, za vsako stvar vemo, kje je njeno mesto, vso odpadno in neuporabno šaro smo odstranili.

O uresničevanju ključev imamo vrsto predavanj in tudi precej dodatnega izobraževanja, saj je izobrazbena struktura zaposlenih zlasti v proizvodnji zelo nizka. Več kot 63 odstotkov zaposlenih ima samo osnovno šolo ali nedokončano osnovno šolo. Zato skušamo v izobraževanje vključiti tudi te delavce, ne samo tiste na srednje- in visokošolskem nivoju. Vendar je le malo delavk, te so pri nas v večini med zaposlenimi, in delavcev pripravljenih iti ob triizmenskem delu v šolo. Nedavno tega sta se na razpis za brezplačno šolanje za dokončanje osnovne šole prijavili samo dve delavki.

Koliko časa ste predsednik sindikata?

Oh, teče mi že tretji mandat.

Kako da se niste naveličali, oziroma kako da se vas niso naveličali člani sindikata?

Jaz bi že odložil to funkcijo, dejal sem že, da jo bom ob svoji pidesetletnici predal, pa ni šlo, člani me ne spustijo. Seveda tudi zato, ker malokomu diši vodenje sindikata poleg rednega dela. Še manj pa soočanje s stališči uprave in dokazovanje, da nima prav.

Kaj pa lastništvo tovarne?

Zaposleni smo večinski lastniki in nameravamo od države odkupiti tudi njen delež. Zelo pazimo, da se delnice ne prodajajo izven podjetja. Nikakor ne bi radi dobili kakšnega drugega, neznanega lastnika. Tudi miselnost ljudi se spreminja. Včasih smo dejali, saj je naše, torej od vseh, in nismo kaj dosti pazili. Zdaj pa pravimo, to je tudi moje in s svojim bolj pazljivo ravnamo. Skratka, čeprav marsikje menijo, da lastništvo in zaposlenost v isti firmi ne gresta skupaj, vam iz izkušenj povem, da ni tako. Oboje se lepo dopolnjuje.

Med dvajsetimi ključi kakovosti je tudi pospeševanje inovacij, skrb zanje. Kako ste ga pri vas udejanjali?

Nad tovarno imamo svetlobni napis, na katerem je izpisano ime inovatorja meseca v tovarni.

Kaj ima ta človek poleg tega?

Tovarna ga 'časti' z bonom v vrednosti dveh pic s pijačo ali pa z gotovino v isti vrednosti, se pravi s petimi tisoči tolarjev. Poleg tega je vsak inovacijski predlog, prav vsak, nagraden s 700 tolarji, se mi zdi. Če kdo na mesec prispeva deset predlogov, mu podjetje na ta rovaš izplača sedem tisočakov. Pa če so predlogi kdaj uporabljeni ali pa nikoli. Čeprav dobi komisija za inovacije marsikak smešen predlog, je osnovni namen, spodbuditi zaposlene k razmišljanju pri delu, dosežen.

To, da si prisoten pri delu tudi z glavo, je namreč zelo pomembno, kajti napake, storjene pri zamenjavi predv, so lahko drage. Sicer so cevrke različnih barv, kar omogoča prepoznavanje različnosti zvitka, pa vendar je treba pri delu biti tudi z mislimi.

Koliko dobi človek, ki dela v predilnici, plače? Prej ste dejali, da nekaj nad kolektivno pogodbo. Koliko je to točno?

Povprečna plača v predilnici je 137.000 tolarjev bruto ali 91.000 tolarjev neto. V invalidskem podjetju je za malenkost višja. Žal podatka za značilna delovna mesta nimam pri roki.

Prehrana je pri nas 825 tolarjev na dan, po kolektivni pogodbi pa 665 tolarjev. Dobimo tudi božičnico. Vsak zaposleni je dobil po 156 tolarjev za delovni dan, kar je za polno letno zaposlitev zneslo 34.000 tolarjev.

Regresa smo dobili 117.000 tolarjev.

Ponekod dejavnost sindikata člani ocenjujejo po tem, koliko izletov in piknikov organizira, ali preskrbi ozimnico itd.

Enkrat ali dvakrat na leto imamo izlet, ki ga v celoti plača sindikat. Le tu in tam podjetje prispeva bodisi za večerjo ali za prevoz. Vsako leto gremo na Štajersko po jabolka, enkrat smo jih pripeljali celo deset ton. Ozimnico potem razdeljujem od petih jutraj, da se nočni izmeni ni treba vračati ponjo, ampak jo vzame ob zaključku dela. Končam pa ob petnajsti uri, da jo dvignejo delavci dnevne in popoldanske izmene. Delavci plačajo samo jabolka, na dva obroka in z zamikom, sindikat pa pokrije stroške prevoza.

Ko smo se pred nekaj leti pogovarjali z vami, je Predilnica Litija sodila med uspešnejše slovenske tekstilne tovarne. Kakšen je njen položaj danes?

Ni več, kot je bilo, čeprav smo še vedno dokaj uspešni. Padle so cene tekstilnih izdelkov, zato smo jih morali znižati tudi mi, če smo hoteli obstati na trgu. Zaradi tega se poslovni rezultat zdaj vrti okoli pozitivne ničle. Ob nizki ceni izdelkov, ki jo dosegamo, pa moramo v naši dejavnosti vlagati v nove in nove ter zelo drage stroje. Vsak tak tkalski stroj stane skoraj pol milijona mark, potrebujemo pa jih veliko. Zdaj sem v predilnici že 31 let in zaposleni se od nekdaj sprašujemo, mar bomo vse življenje varčevali za nove stroje? Žal brez modernizacije ne gre.

Ali se zaposlenim slabšanje tržnih razmer že kaj pozna?

Za zdaj se ne pozna, kolektivna pogodba je v celoti spoštovana. Ker imamo sistem stimulacij, ki jih obračunavamo na tri mesece, smo s plačami malo nad kolektivno pogodbo.

Koliko članov ima sindikat?

V delniški družbi, v predilnici, je zaposlenih 287 ljudi, od tega jih je 174 članov sindikata, v hčerinskem invalidskem podjetju v Litiji pa je od 153 zaposlenih 105 članov sindikata.

Obstaja konkurenčen sindikat?

Ne, in tudi ni bilo nikoli nobene pobude za ustanovitev kakšnega drugega sindikata. Menim, da če je podjetje uspešno, če so plače redne, če je regres, zaposleni ne čutijo tolikšne potrebe po sindikatu. Sindikat postane opazen in v očeh mnogih zaposlenih potreben šele, ko nastopi kriza. Je pa takrat že prepozno. Sindikat ne sme biti le gasilec požarov, požare mora predvsem preprečevati. Poleg tega, če ni denarja, tudi še tako velika aktivnost sindikata ne pomaga.

Slišali smo, da ste nekako vase zaprta organizacija, ki ne vzdržuje dovolj tesnih stikov s sindikati na višji organizacijski ravni, da niste niti kdo ve kako dejavni. Kaj poretete na to? Ali vam tega ne dovoli uprava?

Ne, kje neki, uprava sindikata v ničemer ne ovira. Moje stališče je: zakaj bi hodili naokoli in iskali kontakte in pomoč, če nimamo tako velikih težav? Saj kadar česa ne vemo, vprašamo, sicer pa ne čutimo potrebe po tesnejših stikih, če zadeve lahko rešujemo. Tudi informacij od zunaj imamo dovolj, tudi preko Nove Delavske enotnosti, o pomembnih sindikalnih vprašanjih. Najhujše težave za zaposlene in sindikat so k

“Ostanimo prijatelji si zvesti”

V Delavskem domu Franca Krambergerja na Ptujju je bila ta torek slovesnost ob 40. obletnici začetka sindikalnih srečanj občin Čakovec, Ptuj in Varaždin. Območna organizacija ZSSS Ptuj in Aktiv sindikalnih aktivistov Ptuj sta tja povabila nekdanje in današnje sindikaliste, ki so se odzvali v kar lepem številu. Ob tej priložnosti je ptujski zgodovinski arhiv v avli doma odprl tudi razstavo o srečanjih, ki so se razvijala kar 30 let, vse do razpada bivše zvezne države, ko je na njih sodelovalo že 13 obmejnih občin. Potekala so pod geslom Za bratstvo in prijateljstvo.

Aktiv sindikalnih aktivistov pod vodstvom Feliksa Bagarja je pripravil tudi spominsko brošuro. Njen urednik Franc Fideršek je zanj napisal uvodno besedilo, avtorji drugih prispevkov pa so Feliks Bagar, Vladimir Kopun,

Jože Šegula, Edi Kupčič in Ivica Domislovič. V brošuri in tudi na srečanju so opisali sodelovanje, ki je potekalo ne samo na sindikalnem, ampak tudi na kulturnem, rekreativnem in gospodarskem področju.

Na slovesnosti, povezovala jo je Nada Kotar, je udeležence pozdravil tudi Milan Utroša, sekretar ZSSS. Posebej je poudaril dobro sodelovanje med ZSSS in Samostojnimi sindikati Hrvaške. Predsednik hrvaških sindikatov Davor Jurič je udeležencem poslal pozdravno pismo. Zbrane je pozdravil tudi ptujski župan Miroslav Luci.

Feliks Bagar je menil, da bi bilo prav, da se nekdanje prijateljstvo obnovi in da bi bili še naprej najboljši sosedje. Za razpolože-

Udeleženci srečanja v Delavskem domu na Ptujju.

nje je poskrbel kvintet pevcev društva upokojencev iz Rogoznice. Po srečanju so udeleženci obiskali še Ptujsko klet. Tokrat je s pogajanj prihitel in se jim pridružil tudi Dušan Semolič.

F. K.

Feliks Bagar

Sindikata KŽI razpisuje

2. športne igre, ki bodo 15. junija v Ormožu.

Na programu bodo mali nogomet, namizni tenis (moški in ženske), pikado (moške in ženske ekipe) in vlečenje vrvi.

Prijave pošljite do 24. maja na naslov Sindikat KŽI, Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana.

Stanko Podgorelec, predsednik organizacijskega odbora

Pogosto organiziramo tudi sindikalni nakup svinjskih polovic.

Kaj pa novoletna zabava?

Novoletne zabave imamo po oddelkih. Uprava pa organizira in plača za vse zaposlene, če so ali pa niso solastniki podjetja, tako imenovani delničarski ples. Tisti dan je dela prost, nerodno je le, da je morajo nekateri iti delat že zjutraj naslednjega dne. To je nekakšno nadaljevanje časovno že precej oddaljene tradicije, tako imenovanega spinner bala ali plesa predilcev. To je bilo vsako leto kmalu po pustu, in bila je gala prireditev z mnogimi povabljenici. Zdaj pa je ples samo za zaposlene, povabljenih ni.

Včasih je bil zelo razvit družbeni standard, podjetja so imela počitniške domove. Ali je vam kaj tega še ostalo?

Še imamo objekte v Novigradu v Istri, vendar so v najemu in po hrvaških predpisih morajo biti odprtega tipa. Kaže, da bomo obdržali tri

ali štiri hišice, s katerimi naj bi razpolagal sindikat. Vendar pa zanimanje za Novigrad upada. Včasih pa je bilo drugače. Ko se je začel vpis za vrstni red, smo se postavili v vrsto že prejšnji večer, prinesli stole in vso noč prekvartali. Večina zaposlenih je seveda hotela na dopust na vrhuncu sezone, za vse pa takrat ni bilo prostora. Ponavadi smo šli prijatelji iz podjetja skupaj na dopust, da je bila 'fešta' prava. No, plivali smo tudi. Ampak največkrat smo rekli ženam, da gremo plavat v Novigrad, zavili pa smo k bližnjim Mariborčanom, kjer so točili cenejšo pijačo. Na Krku v Punatu pa imamo dva počitniška kontejnerja in ta sta polno zasedena.

Pred kratkim pa smo ustanovili tudi športno društvo. Vendar njegovo poslanstvo ni športno udejstvovanje zaposlenih, pač pa omogočiti delavcem in delavkam preventivno počitnikovanje v toplicah. Če jih namreč v toplice pošlje podjetje, se jim to šteje v dohodnino in od preven-

tivnih počitnic plačajo davek. Zato se ljudje sicer koristnega in potrebnega načina ohranjanja zdravja otepajo. Za ilustracijo, pri nas je okoli 15 odstotkov bolniškega staleža, kar je v tej branži v Sloveniji nekako normalno. V tujini ne, vendar se nam zdi želja, da bi dosegli tamkajšno raven, utopična, saj bi ga morali prepoloviti.

Svet delavcev imate, ste z njegovim delom zadovoljni?

Imamo ga, vendar je še manj aktiven kot sindikat. Predsednika včasih malo podražim, češ ali ne boš imel nobenega sestanka? Vendar pravi, se v poslovanje svet delavcev ne bo vtikal, saj upravi povsem zaupa. To je odsev velikanskega zaupanja, ki ga imajo zaposleni v upravo. Nedavno je anketa med zaposlenimi pokazala, da direktorju absolutno zaupajo. In to zares. Ko je nekoč zbolel, smo bili zaposleni najbrž bolj v skrbeh kot sam.

B. R.

Delavnica Sindikata Glosa

Vodstvo Sindikata Glosa je konec prejšnjega tedna v Fiesi pripravilo spomladansko delavnico za svoje zaupnike. Več kot 30 udeležencev je obravnavalo aktualne naloge Glose, dodatno prostovoljno pokojninsko zavarovanje, uveljavljanje javnega interesa v kulturi, zakon o delovnih razmerjih in zakon o kolektivnih pogodbah, zakon o razmerjih plač v javnem sektorju, motivacijo za sodelovanje v sindikatu, pobude za spremembe kolektivne pogodbe za kulturne dejavnosti ...

O zakonu o delovnih razmerjih in zakonu o kolektivnih pogodbah je udeležencem govoril Dušan Semolič. Povedal je, da po zaslugi ZSSS (in tudi drugih sindikatov) na pogajanjih o novi ureditvi delovnih razmerij ni prišlo do drastičnega krčenja delavskih pravic, kar je bil cilj delodajalcev. Tako je v zakonu zapisan polurni odmor za malico kot sestavni del delovnega časa. Vanj so vneseni različni dodatki (za delovno dobo ...), ki so bili dosedaj urejeni le s kolektivnimi pogodbami. Pomemben dosežek je tudi zaščita starejših delavcev in delavk.

Novi zakon o delovnih razmerjih po Semoličevih besedah spodbuja razvoj socialnega partnerstva, še posebej v podjetjih, kjer so sindikati dobili zelo odgovorno vlogo. Nerešeno je ostalo še tehnično obračunavanje članarine, kar so poslanci kljub dogovoru med socialnimi partnerji zavrnili. Sedaj je vlada skladno s svojimi obveznostmi o članarini pripravila še nov amandma, o katerem bodo poslanci odločali pri tretjem branju. Če ga poslanci ne bodo sprejeli, ZSSS ne bo podpisala novega socialnega sporazuma, ki je za vlado zelo pomemben. ZSSS pa bo nadaljevala aktivnosti za podpis posebne kolektivne pogodbe, ki bo uredila vprašanje obračuna sindikalne članarine.

V ZSSS bodo po besedah njenega predsednika o novem zakonu o delovnih razmerjih najkasneje junija organiziral seminar za svoje predavatelje. Ti naj bi kasneje čim več sindikalnih zaupnikov usposobili za delovanje na podlagi zakona o delovnih razmerjih.

Pri zakonu o kolektivnih pogodbah pa si bo ZSSS prizadevala, da bi čim več v kolektivne pogodbe zapisanih pravic veljalo le za člane sindikatov, ki kolektivne pogodbe podpišejo. Delodajalci pa bodo seveda imeli možnost pra-

vice iz kolektivnih pogodb priznati vsem zaposlenim.

Udeleženci seminarja so se najbolj zanimali za konkretne pravice, na primer jubilejne nagrade, povračilo stroškov prevoza na delo, nadurno delo.

Predlog zakona o uveljavljanju javnega interesa v kulturi je pojasnila ministrica **Andreja Rihter**. Dotaknila se je več vprašanj, ki so zaposlovala usklajevalce na vladni in sindikalni strani. V svojem mandatu je že dokazala, da zna prisluhniti sindikalnim pobudam in predlogom o vodenju zavodov, zaposlovanju za določen čas, nacionalnem kulturnem programu in posledicah liberalne ureditve odpustitve zaposlenih v kulturi. Zagotovila je, da bo tudi o novih predlogih temeljito razmislila. Udeleženci pa so izrazili pripravljenost obrambe temeljnih pravic iz delovnih razmerjih. Dokaz, da je bil dialog z ministrstvom za kulturo tvoren, je po besedah Dora Hvalice to, da bodo zaposleni za določen čas po 15. členu zakona lahko dobili višjo osnovno plačo kot redno zaposleni. Za prepričljivega sogovornika se je izkazal minister **Rado Bohinc**, ki je predstavil prednosti novega systemskega zakona o sistemu plač v javnem sektorju. Ker so bili sindikalni zaupniki do njega zelo zahtevni, je sprejel tudi nekaj njihovih pobud.

Kot je pri Glosi že navada, so organizatorji poskrbeli tudi za kulturno vzdušje. Prvi večer je bil posvečen glasbi (nastopil je Amnesti trio), drugi večer pa je Nataša Burger zaigrala Gospo Margareto.

D. H. in F. K.

Če želite Piran doživeti malo drugače, poiščite gospoda Luša. Dekleta in fantje iz Glose so bili nad njim navdušeni.

Dušan Semolič in Doro Hvalica

Andreja Rihter je že znala prisluhniti sindikatu.

V delavnici je sodelovalo 30 sindikalnih zaupnikov Glose.

Minister Bohinc je bil dober sogovornik.

Športne igre Sindikata delavcev prometa in zvez Slovenije

Niti dež ni pokvaril razpoloženja

Sindikat delavcev prometa in zvez Slovenije je minulo soboto na igriščih 1. osnovne šole v Murski Soboti pripravil svoje 2. športne igre. Udeležilo se jih je več kot 400 tekmovalcev iz vse Slovenije. Iz Pošte Slovenije je v ekipah vseh poštinskih enot skupaj tekmovalo več kot 150 članic in članov. Močne ekipe so poslali tudi sindikati iz podjetij STTC Maribor, Avrigo Nova Gorica, Avtobusni promet Murska Sobota, Certus Maribor in še nekaterih. Najmanjša ekipa pa je prišla iz Aerodroma Maribor v stečaju, kjer je zaposlenih samo okoli 20 delavcev. Športne igre, ki jih je zares odlično pripravila podružnica SDPZ v PE Pošte Murska Sobota s predsednico **Sonjo Gomboc** na čelu, je začel predsednik

SDPZ **Srečko Lorenčak**. Izrazil je zadovoljstvo, da je na 2. igre prišlo enkrat več udeležencev kot na prve, kar dokazuje, da si člani želijo druženja. Vsem je zaželel veliko športne sreče in dejal, da bodo prvovrščene ekipe zastopale SDPZ na športnih igrah ZSSS v Ljubljani. Pozdravil je tudi direktorja PE Pošte Slovenije v Murski Soboti **Jožefa Receka** in se mu zahvalil, da je pošta kot sponzor sodelovala pri pripravi iger.

Po končanih tekmah so se udeleženci zbrali v veliki šolski jedilnici, kjer je bila razglasitev rezultatov. V imenu organizatorjev je udeležencem za požrtvovalnost in ferplej čestitala **Sonja Gomboc**, pozdravil jih je tudi direktor Avtobusnega prometa Murska Sobota **Jože Veren**. Ker

je ponudil gostoljubje tudi za organiziranje športnih iger SDPZ naslednje leto, so ga pozdravili z viharnim aplavzom.

Predsednik in sekretarka SDPZ **Srečko Lorenčak** in **Cvetka Gliha** sta najboljšim ekipam in posameznikom izročila diplome in pokale. Diplomo so prejele tudi košarkarice Avtobusnega prometa Murska Sobota, čeprav niso odigrale nobene tekme, saj so se edine prijavile za to disciplino. Zato bodo avtomatično zastopale barve SDPZ na športnih igrah ZSSS. Lorenčak je ekipam zaželel veliko športne sreče na športnih igrah ZSSS in jih pozval, naj pridno trenirajo, da se bodo čim bolj odrezali.

T. K.

Otvoritveno slovesnost je zmotil dež.

Priznanja najboljšim sta podelila predsednik in sekretarka SDPZ Srečko Lorenčak in Cvetka Gliha.

Lični pokali za še bolj lične zmagovalke.

Najtežje je bilo osvojiti pokale v malem nogometu.

Člani nogometne ekipe PE Pošte Maribor so bili premočeni do kože, vendar zadovoljni, saj so zmagali.

Rezultati:

Ženske – namizni tenis: 1. PE Pošte Maribor, 2. PE Pošte Murska Sobota, 3. PE Pošte Celje; **odbojka:** 1. PE Pošte Celje, 2. Telekom Maribor in PE Pošte Maribor, 3. PE Pošte Murska Sobota; **pikado:** 1. Avtobusna postaja Ljubljana, 2. PE Pošte Maribor, 3. Certus Maribor; **pikado – posamezno:** 1. Sonja Rudelič, Certus Maribor, 2. Irena Žagar, Avtobusna postaja Ljubljana, 3. Cvetka Hladen, Certus Maribor; **košarka:** 1. Avtobusni promet Murska Sobota; **Moški – namizni tenis:** 1. Telekom Ljubljana, 2. PE Pošte Ljubljana, 3. PE Pošte Murska Sobota; **odbojka:** 1. PE Pošte Maribor in Telekom Maribor, 2. PE Pošte Ljubljana, 3. Koratur Prevalje; **pikado:** 1. Certus Maribor, 2. Aerodrom Maribor, 3. PE Pošte Ljubljana; **pikado – posamezno:** 1. Franc Borovnik, Avtobusna postaja Ljubljana, 2. Jože Bračko, Certus Maribor, 3. Jože Krajnc, STTC Maribor; **košarka:** 1. PE Pošte Kranj, 2. STTC Maribor, 3. Avrigo Nova Gorica; **mali nogomet:** 1. PE Pošte Maribor, 2. PE Pošte Ljubljana, 3. PE Pošte Celje.

Sponzorji letošnjih iger SDPZ so bili Pošta Slovenije, Območna organizacija ZSSS v Pomurju, Avtobusni promet Murska Sobota, Poštna banka in Podjetje za informiranje Vestnik in Radio Murska Sobota.

Humoreska

»Fantje, pazite, kaj govorite!« je pred dnevi pri malici v naši tovarniški menzi dejal mizar Tone. »Vodja proizvodnje prihaja! Kdo ve, kaj ima za bregom. Zagotovo nič dobrega!«

»Morda nas bo zopet prišel prepričevati, da bi v soboto in nedeljo delali nadure,« je nejevoljno dejal strugar Lojze. »Ta mesec imam že dvakrat več nadur, kot bi jih smel narediti po zakonu.«

»Pozdravljeni, fantje!« je glasno pozdravil vodja proizvodnje. »Vidim, da vam danes dobro tekne malica, ki jo je pripravila naša kuharica Špela. Tudi sam imam najraje od vsega ričet!«

»Šef, nobene potrebe ni, da bi se pogovarjali o malici in ričetu, saj vsi vemo, da v menzo niste prišli zaradi tega,« je vodji proizvodnje vskočil v besedo Vili. »Povejte, kaj hočete od nas, da bomo lahko nato v miru malicali naprej!«

»Vidim, da danes nisi najbolje razpoložen,« je Vilija postrani pogledal vodja proizvodnje. »No, pa naj bo tokrat po tvoje: prišel sem vam povedat, da bo jutri prišla v našo tovarno inšpektorica za delo. Preverila bo, kako spoštujemo novi zakon o zdravju in varstvu pri delu. Danes po malici boste dobili vsi nove delovne rokavice in zaščitno opremo. Jutri zjutraj pa bo vse na delovnem mestu čakala čelada. Glejte, da ne bo jutri nobenega, ki ne bi imel na glavi čelade. Samo pazite, da jih ne poškodujete in ne umažete, ker jih bo naš ekonom danes popoldne v trgovini vzel na reverz. Po šihitu naj vsakdo svojo čelado očisti in vrne ekonomu.«

»Kaj pa, če bi čelade zadržali?« je povprašal skladičnik Rudi. »Meni je pred dnevi padla na glavo pocinkana cev iz najvišje police. Če ne bi imel sreče, da sem se ravno takrat nagnil, bi imel danes najmanj deset šivov na glavi. Zdaj pa imam samo buško na temenu!«

»Fantje, meni je vseeno! Če hočete imeti čelade, jih zadržite. Samo to vam moram povedati, da bodo potem na koncu meseca nižje plače,« je kategorično odvrnil šef proizvodnje. »Sami veste, da naše podjetje nima dovolj sredstev za vse. Direktor lahko razpolaga samo s tem, kar vi naredite in ustvarite. Povečajte produktivnost svojega dela, pa bo dovolj denarja in za plače in za čelade in še za kaj drugega! Ti Rudi pa drugič pazi, kaj delaš, da si ne boš zaradi malomarnosti še glave razbil.«

»Od kod pa je podjetje vzelo denar za nakup novega audija, če je res tako nelikvidno?« je pikro pripomnil kurir Peter, ki mu vodja proizvodnje ni nadrejen.

»Pustite zdaj nakup novega avtomobila pri miru, saj vsi vemo, da gre pri tem za čisto drugo stvar!« je nejevoljno odvrnil vodja proizvodnje.

»No, to pa me zares zanima, zakaj je šlo pri nakupu novega avtomobila?« je zanimalo Vilija.

»Pri novem avtomobilu gre za varnost!« je energično odvrnil vodja proizvodnje. »Vsi vemo, da je naš direktor veliko na cesti, ker hodi podpisovati pogodbe v tujino. Pomislite, kaj bi bilo z njim, če bi se z Renaultom kam zaletel. Novi audi pa je le veliko močnejši in zato tudi mnogo bolj varen.«

»Pa tudi veliko bolj gosposki,« je pikro dodal Peter.

»Tako je, pa tudi veliko bolj gosposki!« je odločno povzel vodja proizvodnje. »In prav je tako! Naj naši poslovni partnerji vidijo, da poslujejo z urejenim, sodobnim, modernim in predvsem uglednim podjetjem!«

»Naše podjetje bi bilo po mojem skromnem mnenju veliko bolj ugledno, če bi namesto novega avtomobila imelo nove stroje in čelade za varno delo delavcev,« je dejala Sonja iz računovodstva.

»Dobro, pustimo zdaj te čenče, in se lotimo resnih stvari,« je dejal vodja proizvodnje. »Moram vas opozoriti: pazite, kaj boste jutri govorili pred inšpektorico za delo. Da se razumemo: vsi ste dobro seznanjeni z oceno tveganja pri delu, vsi ste bili usposobljeni za varno delo in tako naprej. Kogar pa inšpektorica za delo nič ne vpraša, naj molči. Zapomnite si, da so kazni za kršitelje novega zakona o varnosti in zdravju pri delu ogromne. Če bo moralo podjetje plačati nekaj milijonov tolarjev kazni, lahko na plače za ta mesec kar pozabite.«

»Mene ni nikoli nihče seznanil s kakršnokoli oceno o tveganju,« je dejal Tone. »Zares ne vem, kaj naj rečem inšpektorici za delo, če me kaj vpraša.«

»Tone, kdo pa naj ve, kakšne so nevarnosti pri tvojem delu, če ne ti,« se je razburil vodja proizvodnje. »Kaj misliš, da bom jaz pri svojem delu pazil še na tvoj glavo. Če ne veš, kaj bi rekel inšpektorici za delo, je bolje, da jutri sploh ne prideš v službo. Tako in tako boš moral v nedeljo delati nadure.«

»Dobro, kaj naj pravzaprav rečemo inšpektorici za delo, da ne bo kaj narobe?« je povprašal Vili.

»Recite samo, da si vodstvo podjetja zelo prizadeva za varnost in zdravje pri delu, da ste seznanjeni z oceno tveganja in da natančno veste, kaj vse je za varnost in zdravje delavcev v podjetju še treba storiti,« je razburjeno dejal vodja proizvodnje. »To je vse! Menda si tega ja ni težko zapomniti?«

»In kaj naj rečemo, če nas bo inšpektorica povprašala, kaj je treba za zdravje in varnost pri delu v našem podjetju še storiti?« je zanimalo Vilija.

»Na to vprašanje pa lahko odgovorim jaz!« je energično dejala Špela, ki je ravno tisti trenutek prišla iz kuhinje z novo skledo ričeta. »Inšpektorici za delo povejte, da je treba za boljše zdravje delavcev poskrbeti za boljše delovne pogoje, nabaviti zaščitno opremo za delavce in v delovnem času organizirati usposabljanje delavcev. Poleg tega pa je nujno poskrbeti za redno izplačevanje plač, za ukinitvev nadurnega dela in za

dobre in korektne odnose med nadrejenimi in delavci. Kako naj delavci zadovoljno, srečno in zdravo živimo, če plače zamujajo več tednov, če doma nimamo kaj dati v pisker, če moramo vsak mesec opraviti na desetine neplačanih nadur in če nas ob tem še neprestano zafkravajo in šikanirajo šefi. Zato je prvi ukrep za izboljšanje zdravja delavcev:

odstavev direktorja in njegovih dveh pomočnikov ter vodje proizvodnje, ki niso sposobni organizirati dela in poslovanja tako, kot se spodobi! Če bi rad kdo vedel, kaj je poleg tega še treba povedati inšpektorici za delo, pa naj kar povpraša!«

Špela je s svojim nastopom vsem tako zaprla sapo, da smo kar ostrmeli in se zazrli v vodjo proizvodnje.

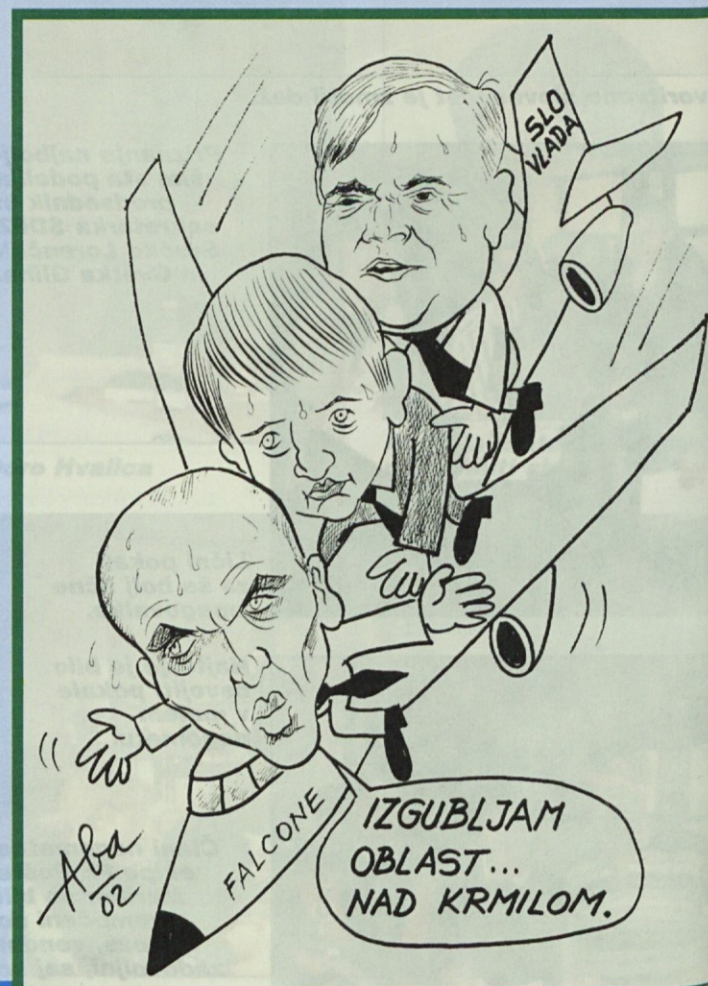
»Vrag te pocitraj, Špela. Tebe in tvoje malice!« je dejal vodja proizvodnje, se zavrtel na peti in s hitrimi koraki zapustil menzo.

Špela pa je vzkliknila za njim: »Jaz s svojimi malicami še edina v tej tovarni skrbim za zdravje delavcev. Vsi drugi bi jih samo izmozgavali, dokler bi šlo!«

Vse kaže, da bomo v kratkem na predlog sindikata delavci Špelo izvolili za svojo zaupnico za varnost in zdravje pri delu.

Iz dnevnika delavca Jožeta

Vse za zdravje

Razpis seminarja

Kaj je treba vedeti o delavskem soupravljanju – 1. del

Seminar bo 28. in 29. maja v Sindikalnem izobraževalnem centru v Radovljici, Gradnikova 1.

PROGRAM:

Torek od 10.00 do 13.00 ure: Način in strategija delovanja sveta delavcev, od 14.15 do 17.15 ure: Vloga in naloge sveta delavcev na področju statusnih in kadrovskih zadev ter reševanja sporov z delodajalci;

Predavatelj: Gregor Miklič, izvršni sekretar v ZSSS.

Sreda od 9.00 do 12.15 ure: Soupravljanje delavcev ter varnost in zdravje pri delu;

Predavateljica: Lučka Böhm, svetovalka v ZSSS;

od 13.30 ure do 15.45 ure: Soupravljanje v dokumentih sveta delavcev, razmerja med svetom delavcev in sindikatom, usposabljanje za soupravljanje;

Predavateljica: Vanda Rešeta, vodja izobraževanja pri ZSSS.

Prijave za seminar pošljite na izpolnjeni prijavnici na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Dalmatinova 4, Ljubljana, najkasneje do 21. maja. Seminar bomo izvedli, če bo najmanj dvajset prijav. Cena seminarja, ki vključuje tudi obsežno strokovno gradivo, je 18.000 tolarjev na posameznega udeleženca. Prijavnici je treba priložiti tudi potrdilo o plačani kotizaciji. Kotizacijo nakažite na transakcijski račun Zveze svobodnih sindikatov Slovenije št. 02222-0015182688, pri NLB, d.d.. Na virmanu pod namen nakazila pripišite "seminar, sklic na številko 39"

Stroške seminarja za člane svetov delavcev krije, skladno z zakonom, delodajalec. Za udeležence, ki želijo biti nastanjeni v Sindikalnem izobraževalnem centru (SIC) v Radovljici, je treba to navesti pod ustrezno rubriko v prijavnici. Stroški bivanja in prehrane se poravnajo v SIC (polni penzion v dvo-posteljni sobi je 8130 tolarjev). Odgovore na vprašanja v zvezi s seminarjem dobite pri Vandi Rešeta, tel. 01/43 41 238 in pri Ireni Prusnik, tel. 01/43 41 249, številka faksa je 01/23 17 298.

Vanda Rešeta, vodja izobraževanja pri ZSSS

Člani Sindikata SDE Slovenije so se izobraževali

Po naročilu vodstva SDE Slovenije smo 12. in 13. aprila v Strunjanu izpeljali seminar z naslovom Sodelovanje delavcev pri upravljanju. Udeležilo se ga je osem udeležencev iz Termoelektrarne Trbovlje (TET) in devetnajst udeležencev iz Rudnika Trbovlje Hrastnik (RTH). Med njimi je bilo največ članov svetov delavcev, predsedniki sindikatov družb ter sindikalni zaupniki in predstavniki vodstva SDE.

Program seminarja smo priredili želji naročnikov. Obravnavali smo vlogo sveta delavcev na področju plač in pri obravnavi gospodarskih rezultatov družbe (predavatelj Brane Mišič); načine in področja delovanja sveta delavcev; reševanje sporov na področju sodelovanja delavcev pri upravljanju in izvajanju kolektivnih pogodb (arbitraže) ter na novosti na področju delovnih razmerij (predavatelj Gregor Miklič).

Udeležence seminarja so najbolj zanimala novosti s področja delovnih razmerij. Posebej zadovoljni so bili s prikazi primerov iz praske, dinamičnostjo predavanj in nazornim prikazom posameznih tem.

Dodatno znanje pa bi sodeč po odgovorih na anketo potrebovali o ugotavljanju in reševanju presežnih delavcev, analizi letnega poročila (bilanca stanja, izkaz poslovnega izida, priloge z izkazom), delovanju sveta delavcev, reševanju sporov z arbitražo, ekonomiki gospodarske družbe, komuniciranju med svetom delavcev ter delodajalcem ter razmerjih med svetom delavcev in sindikatom. Predloge udeležencev bomo upoštevali pri pripravi naših novih izobraževalnih programov.

Vanda Rešeta

PRIJAVNICA
za seminar ZSSS

Kaj je treba vedeti o delavskem soupravljanju – 1. del
(28. in 29. maja v SIC v Radovljici)

Ime in priimek:

Datum rojstva:

Izobrazba, stopnja izobrazbe:

Naslov doma:

Zaposlitev:
naziv in naslov družbe:

.....

– delovno mesto:

Točen naziv in naslov plačnika:

.....

Davčna številka plačnika:

Član sindikata dejavnosti

Slovenije (navedite katerega):

Član sveta delavcev: DA NE

Funkcije v sindikatu družbe oz. zavoda: DA NE

Predsednik sindikata družbe DA NE

Drugo (navedite):

Telefonska

številka: doma: – v službi:

Med seminarjem bo udeleženec nastanjen

v SIC Radovljica: DA NE

Žig in podpis odgovorne osebe:

Kraj,, datum:

Opomba: Prosimo, da podatke izpolnite natančno in čitljivo, ker smo vam po zakonu o DDV dolžni izstaviti račun o plačilu kotizacije. Hvala za razumevanje.

Razpis seminarja

Naloge sindikata in sveta delavcev pri varnosti in zdravju pri delu

PROGRAM:

- evropski pravni red na področju varnosti in zdravja pri delu,
- obveznosti Slovenije za prevzem evropskega pravnega reda,
- direktiva EU o vpeljavi ukrepov za spodbujanje izboljšav varnosti in zdravja delavcev pri delu,
- potek usklajevanja slovenskih predpisov z evropskim pravnim redom,
- predstavitev temeljnih rešitev zakona o varnosti in zdravju pri delu (temeljna načela zakona, obveznosti delodajalcev, obveznosti delavcev, podzakonski akti, organi nadzora in njihove naloge, kazenske določbe),
- naloge sveta delavcev oz. delavskega zaupnika za varnost in zdravje pri delu,
- pristojnosti sveta delavcev,
- način organiziranja in delovanja sveta delavcev na področju varnosti in zdravja pri delu,
- naloge sindikata na področju varnosti in zdravja pri delu (organiziranje sindikatov, naloge sindikata, če pri delodajalcu ni izvoljenega sveta delavcev oz. delavskega zaupnika).

Strokovni izvajalec: Gregor Miklič, izvršni sekretar v ZSSS

Vanda Rešeta, vodja izobraževanja pri ZSSS

Prijavnico smo objavili v prejšnji številki NDE.

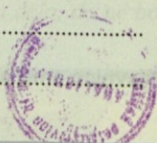
						ZBORNI PEVEC ALI PLESALEC	LETOPIŠ	GRŠKA ČRKA	NEMŠKI MEŠČAN, FILOZOF (GEORG)	ŽENSKO IME	POLET, VNEMA	ZDRAVILO	SRBSKO MOŠKO IME
				NEKDANJI ANGLEŠKI ZLATNIK, SOVEREIGN									
				KDOR JE SKUPAJ S KOM NOSILEC ČESA									
				ORANŽADA				PODLOŽNIŠKO DELO					
				TANČICA (ZASTAR.) LEPAKI				OLJKA (ZASTAR.)	OSEBNI ZAIMEK STAR SLOVAN			PLJUČNICA Z VNETIŠČI OKROG BRONHIJEV	ČOLN ZA PROMET V PRISTANIŠČIH
											BRIGITE BARDOT		
											MESTO V MAURETANIJI		
Avtor: Rudi Murn	KONFLIKT	TEŽA ENBALAZE	PROSTOR ZA ŽIVINO OB PAŠTIR. KOČI	BAHAVS – IRONIČNO BAHAC	SREDIŠČE DALMACIJE GR. ČRKA			GLAVNO MESTO TURČIJE					
100				SLO. OBMORSKO MESTO				DEJSTVO, KI O DOLOČENI STVARI KAJ POVE	DEL ELKT-ROMOTOR.				
				TINE LOGAR					EDEN IN DRUGI				
ZAČIMBNICA Z RUMENIMI CVETI V KOBULIH							ZEMELJSKI TEČAJ			Nova Delavska enotnost	4. RIMSKI KRALJ	RDEČI PLANET	
PTICA UJEDA					VEČ KOT EDEN		PAS PRI KIMONU			ONEMOGEL KONJ			
					ŠKERL ADA					KERSNIKOV ROMAN			
VODNA ŽIVAL				PRIPADNIK ŠIITOV			GR. MIT.: PERZEJEVA MATI					OSMIJ	
				PEVEC RESNIK			PODOB- NOST					RIMSKA DVE	
								RIMSKI VOJSKOVOD. IN DRŽAV.					
				CEPIVO				SREBRO					
				ZDRAV. RASTLINA META									
				PETRIČ IVO									
					1. IN 2. SAMOGL.		OČE		ANTIČNO MESTO V BABILON.				
					ST. JAPON. DRŽAVNIK		ŠTEVNIK		KAJNOV BRAT				
POLIT. DELEGAT MED NOB IN PRVA LETA PO 1945													
POSREDOVALEC PRI KUPČIJAH													
KNJIŽICA Z MO- LITVAMI								IRONIČNO BAHAC					
								DALJAVA					
PISATE- LJICA PEROCI				TVORBA NA NEBU				IZLOČENA VOJAŠKA ENOTA					
				ANTON DERMOTA				VRVICA					
GOZDNA PTIČA Z MOČNIM KLJUNOM					OCVIRK ANTON		MESTO V INDIANI, ZDA					OSKAR DAVIČO	
					OTO PESTNER		MOZOLJA- VOST					DEP. V S. FRANCIJI	
ELDA VILER				LJUJSKO VZHODNO- MOLŽA				RAJKO LOTRIČ		REKA V GRUZIJI, RION			
				DOMAČA ŽIVAL									
VRŠTA, ZNACILNA OBLIKA				HOKEJSKA PLOŠČICA (ORIG.)				VIDA JUVAN		DETAŠMA – IZLOČENA VOJAŠKA ENOTA	ZIMZEL. IGLAST GRM		
				RENATA TEBALBI				IVAN LEVAR			BERILIJ		
JAVOR (LAT.)					OČESNA PUNČICA, PUPILA					KAD			
ORGAN- SKO VEČANJE													
					HRIB PRI BEO- GRADU								
								AVALON – MESTO V INDIANI, ZDA		MESTO ELEATOV			

GESLA NAGRADNE KRIŽANKE št. 16 (25. 4. 2002):

- 1:
- 2:
- 3:
- 4:

Gesla iz današnje nagradne križanke napišite na označena polja, izrežite in pošljite nalepljene na dopisnici na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana, p. p. 97. Tudi tokrat je nagrada 5000 tolarjev, zato ne pozabite napisati svojega točnega naslova in davčne številke. Upoštevati bomo pravilne rešitve, ki bodo prispеле do **ponedeljka, 13. maja 2002.**

Pravilna rešitev gesel iz 14. številke Nove Delavske enotnosti: 1. BUENOS AIRES, 2. OBELISK, 3. TANGO, 4. EVITA PERON. Nagrado 5000 tolarjev prejme Stanislav Lesjak, Čopova 25, 3000 Celje.

Nagradna križanka št. 16